

Växjö
kommun

Årsrapport 2023 Växjö kommuns nämnder, Omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Ekonomisk redovisning.....	6
Analys av årets utfall	6
Personalredovisning.....	10
Medarbetarna i siffror	10
Uppföljning av personalpolitiska mål och uppdrag	12
Verksamhetsredovisning	18
Övrig verksamhetsrelaterad information	28
Uppföljning av privata utförare.....	31
Antal och omfattning privata utförare	31
Uppföljning av privata utförare under året.....	32
Omvärldsanalys privata utförare.....	34

Sammanfattning

Ekonomisk redovisning

Akkumulerad budgetavvikelsen för helåret 2023 uppgår till 49,1 miljoner kronor vilket motsvarar en avvikelse med 3 procent av nämndens nettobudget. Föregående år redovisade omsorgsnämnden en budgetavvikelse på 40,8 miljoner kronor.

Samtliga verksamhetsområden inom omsorgsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse. Avvikelsen beror främst på att det är lägre verkställda platser inom särskilt boende och lägre volymer inom hemvården än budgeterat. Volymen är inte i nivå med de beräkningar som gjordes inför budget 2023, dock har beläggningen och verkställda beslut ökat under året både inom hemvården och särskilt boende.

Under 2023 har omsorgsförvaltningen rekviderat och erhållit statsbidrag till en summa av 89 miljoner kronor. Privata utförare har erbjudits att ta del av de olika bidragen för satsningar inom ramen för bidragens villkor. För statsbidraget *God och nära vård 2023* har en del av medlen även fördelats till nämnden för Arbete och välfärd.

Personalredovisning

Temperaturmätaren följer regelbundet upp medarbetarnas upplevelse av arbetet, arbetsplatsen och arbetsgivaren utifrån värdegrunden. Årets andra mätning genomfördes i september 2023 och visar att genomsnittet av medarbetarupplevelsen för omsorgsnämnden ligger kvar på samma nivå som våren 2023, det vill säga 4,8 av totalt 6,0. På totalen utgör det ett bra resultat som varit stabilt över tid. Om en arbetsplats inte når upp till riktningsmålets värde görs en handlingsplan med förslag till åtgärder som ska förbättra medarbetarnas upplevelse av arbetsituationen. Svarefrekvensen vid september månads mätning är god. Omsorgsnämndens resultat i Temperaturmätaren följer Växjö kommunkoncern som helhet.

Statistiken för 2023 visar att sjukfrånvaron i omsorgsnämnden fortsätter att minska. I jämförelse med mätningen för år 2022 har sjukfrånvaron i andel av ordinarie arbetstid för samtliga anställda minskat med 0,4 procentenheter och antal sjukdagar per snittanställd har minskat med 1,1 dagar för de tillsvidareanställda. Friskvårdsbidraget har under 2023 nyttjats av 78 procent av omsorgsnämndens medarbetare, att jämföra med cirka 68 procent under motsvarande period föregående år eller med kommunkoncernen som helhet, som har en nyttjandegrad på 78 procent. Det är således en positiv ökning som kan bidra till medarbetarnas hälsa och välmående.

Verksamhetsredovisning

Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv

En majoritet av uppdragen inom de prioriterade utvecklingsområdena i budgeten har genomförts enligt planering och med förväntad effekt. Några av uppdragen genomförs på flera års sikt och är av sådan art att de pågår även under 2024. Genomförda insatser och pågående initiativ bidrar

positivt till riktningmålet och till flertalet målbilder i Växjö kommuns hållbarhetsprogram.

Den nationella brukarundersökningen inom äldreomsorgen genomfördes under perioden mars - maj 2023 och hade en svarsfrekvens ungefär motsvarande tidigare års undersökningar. Nyckeltalen för brukarnas helhetssyn inom äldreomsorgen visar över lag på fortsatt goda resultat, där resultatet för såväl hemvården som särskilt boende ligger strax över resultatet för 2022. Växjö ligger väl till i förhållande till jämförelsegruppen större stad. Starka områden inom såväl hemvård som särskilt boende är, likt tidigare år, bemötande, trygghet och förtroende för personalen.

Under hösten 2023 genomfördes Socialstyrelsens nationella brukarundersökning för LSS-verksamheter inom bland annat gruppboende. Nämndens nyckeltal kopplat till brukarundersökningen berör upplevd trivsel på gruppboendet och visar att 83 % av de svarande har angett att de trivs hemma. Resultatet ligger ungefär på samma nivå som resultatet för kommungruppen större stad.

Centralt för tryggheten i hemvården är en god personalkontinuitet. Personalkontinuiteten för hela 2023 var 13 personal per brukare under en tvåveckorsperiod. I mätningen ingår omsorgstare som får två eller fler insatser om dagen, sju dagar i veckan. Ledande insatser som ligger till grund för den förbättrade kontinuiteten är kontinuerlig uppföljning, utbildning av planerare och samarbete över hemvårdsområden. Arbetet med att förbättra kontinuiteten fortgår under 2024.

Ofrivillig ensamhet är en riskfaktor för såväl fysisk som psykisk ohälsa. Arbeta med att identifiera och implementera insatser för att motverka ofrivillig ensamhet pågår, riktade till såväl målgruppen äldre som till personer med funktionsnedsättning.

Nyckeltalet för andelen hemtagna från sjukhus samma dag eller dagen efter utskrivningsklar mäts veckovis på Myndighetsavdelningen. Under 2023 har 94% av samtliga hemtagningar (till ordinärt eller särskilt boende, tillfällig placering eller med LSS-insatser) skett samma dag eller dagen efter att patienten blivit utskrivningsklar.

Effektivitetsnyckeltalen för verksamheten visar på varierande resultat. Nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen (2022) indikerar ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat, där det också går att se en nedåtgående trend under de senaste tre åren. Sett till kostnaden för enbart hemtjänsten (2022) har denna minskat jämfört med såväl 2021 som 2020 för Växjö kommuns del, men ligger fortsatt på en högre nivå än för kommungruppen större stad. Det omvända kan konstateras för verksamhetsområdet särskilt boende (2022) där kostnaderna för Växjös del har ökat över tid, men där Växjös kostnader de senaste tre åren legat lägre per brukare jämfört med motsvarande nyckeltal för kommungruppen större stad.

Avseende nettokostnadsavvikelse LSS syns för Växjös del ett fortsatt högre kostnadsläge än statistiskt förväntat, om än något lägre än föregående mätperiod.

Övrig verksamhetsrelaterad information

Omsorgsnämnden har under 2023 anmält fem händelser enligt Lex Sarah och fyra händelser enligt Lex Maria till inspektionen för vård och omsorg (IVO). Det har gjorts tre anmälningar enligt Lex Sarah och en anmälan enligt Lex Maria avseende händelser hos privat utförare.

Under 2023 har tre oanmälda besök gjorts i särskilt boende. Två av besöken var vid kommunala

enheter och det tredje på en enhet som drivs av privat utförare. Samtliga besök visade på väl fungerande verksamheter med förbättringsområden inom måltidssituation och dokumentation.

Omsorgsnämnden har under året rekvirerat statsbidrag för drygt 89 miljoner kronor. Privata utförare har erbjudits att ta del av de olika bidragen för satsningar inom ramen för bidragens villkor. För statsbidraget *God och nära vård och omsorg 2023* har en del av medlen även fördelats till förvaltningen för Arbete och välfärd.

Förvaltningens kris- och beredskapsarbete har under året intensifierats och har bland annat lagt fokus på att förbättra samverkan internt och externt samt att öka medvetenheten om kritiska beroenden för att säkra leveransförmåga vid eventuella framtida störningar.

Arbetet med att samlokalisera hemvårds- och hemsjukvårdsgrupper fortlöper. Målet med arbetet är att minska antalet adresser samt att skapa samarbetsytor för att därigenom stärka grupperna och bygga en robust och flexibel organisation. De nya lokalerna är anpassade efter verksamhetens behov samt uppfyller myndighetskrav och riktlinjer för bland annat vårdhygien väl.

inför budget 2023, dock har beläggningen och verkställda beslut ökat under året både inom hemvården och särskilt boende. När belagda platser ökar så ökar även enheternas resursersättning vilket medför att enheterna har fått bättre förutsättning att nå en ekonomi i balans.

Omsorgsnämndens redovisade nettokostnader ligger på en högre nivå jämfört med föregående år. Ökningen av nettokostnaderna beror på att det är fler antal verkställda platser på särskilt boende och fler verkställda beslut inom hemvården jämfört med föregående år. Nettokostnadsökningen beror även på ökade personalkostnader till följd av generella löneökningar, kompetensför-sörjningssvårigheter samt köp av huvudverksamhet då verkställda platser och volymer ökat inom den privata regin.

Jämfört med föregående år har kostnader för övertid- och fyllnadstidsersättning minskat med 6,4 miljoner kronor och sjuklöner med 1,7 miljoner kronor. Semesterlöneskulden har minskat då fler tagit ut av sin sparade semester vilket påverkar budgetavvikelsen positivt med 1,0 miljoner kronor. Omsorgsnämnden har tagit del av elstöd och elavräkningar från fastighetsbolagen motsvarande 3,1 miljoner kronor. Inför 2023 fick kommunala enheter och privata utförare en ökning i den rörliga ersättningen för satsning på utbildning och personal inom äldreomsorgen. Sammanlagt var tillskottet 15 miljoner kronor varav 10 miljoner kronor fördelades till särskilda boende och 5 miljoner kronor till hemvården. Under året fick omsorgsnämnden ett återkrav av Försäkringskassan avseende assistansersättning enligt SFB på 7,4 miljoner kronor, nettoeffekten blev 5,9 miljoner kronor då kommunen redan betalat de 20 första timmarna per månad i ärendet.

Under 2023 har omsorgsförvaltningen rekviderat och erhållit statsbidrag till en summa av 89 miljoner kronor. Privata utförare har erbjudits att ta del av de olika bidragen för satsningar inom ramen för bidragens villkor. För statsbidraget *God och nära vård 2023* har en del av medlen även fördelats till nämnden för Arbete och välfärd.

Omsorgsnämnden övergripande (25,5 miljoner kronor) Omsorgsnämnden övergripande redovisar en positiv budgetavvikelse på 25,5 miljoner kronor. Avvikelsen som uppstår på grund av att det är färre verkställda platser och volymer än budgeterat inom äldreomsorgen uppgår till 32,8 miljoner kronor. Medel stannar kvar på övergripande nivå istället för att fördelas ut till enheterna. Volymerna har ökat under året, både inom hemvården och inom särskilt boende, vilket har resulterat i att budgetavvikelsen är lägre än föregående år. Omsorgsnämnden övergripande påverkas negativt av ett återkrav från Försäkringskassan avseende assistansersättning enligt SFB. Återkravet var på 7,4 miljoner kronor men eftersom kommunen redan betalat de 20 första timmarna uppgick nettoeffekten till 5,9 miljoner kronor.

Centralförvaltningen (1,0 miljoner kronor) Centralförvaltningen redovisar en positiv budgetavvikelse på 1,0 miljoner kronor främst till följd av lägre personalkostnader. Det fanns vakanser i början av året, vilka nu är tillsatta.

Avdelning sjuksköterskor (3,8 miljoner kronor). Verksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 3,8 miljoner kronor. Personalkostnader samt kostnader för inhyrd personal är tillsammans lägre än budgeterat.

Kostnaden för inhyrd personal har ökat med 1,5 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick till 5,7 miljoner kronor för 2023. Kostnader relaterade till övertid- och

fyllnadsersättningen är 1,6 miljoner kronor lägre än föregående år och sjuklönerna 0,4 miljoner kronor lägre. Dessutom har verksamheten haft möjlighet att nyttja stimulansmedel vilket innebär att de inte belastas med personalkostnader för motsvarande del.

Avdelning kommunrehab (0 miljoner kronor). Verksamheten redovisar en ekonomi i balans. Personalkostnader avviker positivt till följd av vakanser under första halvåret medan kostnader för hjälpmedel och bostadsanpassningsärende avviker negativt.

Äldreomsorg hemvård (4,2 miljoner kronor). Verksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 4,2 miljoner kronor. Volymerna är fortsatt lägre än budgeterat men har ökat under året. Inför 2023 fick området en ökning i den rörliga ersättningen för en satsning på utbildning och personal.

Övertid- och fyllnadsersättningen är 2,1 miljoner kronor lägre än föregående år. Kostnader för transportmedel är 1,2 miljoner kronor lägre än föregående år dels då verksamheten löst in gamla bilar mot nya fossilfria bilar, dels på grund av lägre reparationskostnader för de nya bilarna.

Verksamheten har haft möjlighet att nyttja stimulansmedel gällande *Äldresatsningen, Äldreomsorgslyftet, God och nära vård 2023* samt *Återhämtningsbonusen*. Hemvårdsenheternas resultat varierar, enheter med negativ avvikelse har åtgärdsplaner som de arbetar och följs upp efter.

Äldreomsorg särskilt boende (8,7 miljoner kronor). Äldreomsorg särskilt boende redovisar en positiv budgetavvikelse på 8,7 miljoner kronor. Antalet belagda platser i särskilt boende är fortfarande på en lägre nivå än budgeterat, men har ökat jämfört med föregående år. När belagda platser ökar så ökar även enheternas resursersättning vilket medför att enheterna har fått bättre förutsättning att nå en ekonomi i balans. Inför 2023 fick området en ökning i den rörliga ersättningen för en satsning på utbildning och personal.

Intäkter gällande försäljning av verksamhet till Regionen och andra kommuner har ökat jämfört med föregående år med 0,7 miljoner kronor. Ett tilläggsavtal har slutits med nämnden för Arbete och välfärd gällande fler platser på Östregården vilket ökade intäkterna med 0,7 miljoner kronor jämfört med föregående år. Övertid- och fyllnadsersättningen är 1,7 miljoner kronor lägre än föregående år, sjuklönerna 0,3 miljoner kronor lägre samt timvikarielönerna 0,4 miljoner kronor lägre.

Verksamheten har tagit del av stimulansmedel gällande *Äldresatsningen, Äldreomsorgslyftet, God och nära vård 2023* samt *Återhämtningsbonusen*. Enheternas resultat varierar, enheter med negativ avvikelse har åtgärdsplaner som de arbetar och följs upp efter.

Omsorg funktionsnedsättning (5,6 miljoner kronor). Området redovisar en positiv budgetavvikelse på 5,6 miljoner kronor. Under början året fanns det vakanser i verksamheten, dessa tjänster tillsattes under hösten 2023 men medför en positiv budgetavvikelse på personalkostnaderna.

Jämfört med föregående år har kostnader för övertid- och fyllnadsersättningen minskat med 0,9 miljoner kronor samt sjuklönerna med 0,9 miljoner kronor. Omsorg funktionsnedsättning har även tagit del av stimulansmedel vilket innebär att de inte belastas med personalkostnader för motsvarande del. Enheternas resultat varierar, enheter med negativ avvikelse har åtgärdsplaner som de arbetar och följs upp efter.

Privata utförare (0,2 miljoner kronor). Området redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,2 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt

Färdigställda projekt mnkr	Utgifter sedan projektstart			Varav årets investeringar		
	Total budget	Ackumulerat utfall	Budgetavvikelse	Budget helår 2023	Utfall helår 2023	Budgetavvikelse
Vallhagen inventarier	1,3	1,4	-0,1	0,0	0,3	-0,3
S:a färdigställda projekt	1,3	1,4	-0,1	0,0	0,3	-0,3
Pågående projekt mnkr	Total budget	Beräknad totalutgift	Prognos avvikelse	Budget helår 2023	Utfall helår 2023	Budgetavvikelse
Internlarmsystem	6,3	6,3	0,0	6,3	5,1	1,2
S:a pågående projekt	6,3	6,3	0,0	6,3	5,1	1,2
S:A INVESTERINGAR TOTALT	7,6	7,7	-0,1	6,3	5,4	0,9

Investeringen "Vallhagen inventarier" är en investering för att inreda inne- och utomhusmiljön för samlokaliseringen på Vallhagen. Vallhagen består av flera olika dagliga verksamheter inom omsorg funktionsnedsättning. Investeringen har färdigställts under året och verksamheten är i drift.

Investeringen "Internlarmsystem" är en investering för att byta ut internlarmsystemet på alla särskilda boenden. Det nya larmsystemet medför bättre kvalitet och trygghet för omsorgstagarna samt ett smidigare arbetssätt för medarbetarna.

Personalredovisning

Medarbetarna i siffror

Personalstatistik

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2023	Dec 2022	Dec 2023	Dec 2022	Dec 2023	Dec 2022
Antal anställda						
Antal tillsvidareanställda	1 972	1 972	1 645	1 659	327	313
Antal tidsbegränsade anställningar med månadslön	207	216	153	168	54	48
Totalt antal anställda	2 100 *	2 188	1 732 *	1 827	368 *	361
Omräknade heltider, antal	2 065,2	2 065,8	1 703,8	1 716,5	361,4	349,3

Sysselsättningsgrad

Andel anställda med en grundanställning på 100 procent	93,6 %	93,4 %	93,6 %	93,5 %	93,2 %	93,3 %
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, procent	98,4 %	98,3 %	98,4 %	98,4 %	98,5 %	98,1 %

Personalomsättning, procent	11,8 %	13,0 %	12,1 %	13,0 %	10,2 %	15,0 %
------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Övertid

Övertid, antal timmar	30 487	44 935	23 000	34 035	7 487	10 900
Övertid belopp, mkr	11,1	16,4	8,4	12,6	2,7	3,8

Åldersstruktur %

-29	17,8	16,8	14,3	13,6	34,3	32,9
30-49	43,1	43,9	43,4	43,8	41,7	44,3
50+	39,1	39,3	42,3	42,6	24,0	22,8

Personalomsättning och övertid avser perioden 2022-11-01 till 2023-10-31, övriga nyckeltal har mätdatum 2023-11-01. Samtliga nyckeltal jämförs med motsvarande period/mätdatum föregående år.

*Urvalskriterierna har ändrats för att en medarbetare med flera anställningar endast ska räknas som en person i totalsumman. Tidigare kunde en medarbetare med en vilande tillsvidareanställning och en pågående tidsbegränsad anställning räknas som två personer i totalsumman.

Sjukdagar

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2023	Dec 2022	Dec 2023	Dec 2022	Dec 2023	Dec 2022
Sjukdagar per snittanställd	26,4	27,5	28,1	29,1	17,6	18,8

Sjukdagar per snittanställd avser tillsvidareanställd personal under perioden 2022-11-01 till 2023-10-31 och jämförs med motsvarande period föregående år.

Sjukfrånvaro (%)

	Totalt		Kvinnor		Män	
	Dec 2023	Dec 2022	Dec 2023	Dec 2022	Dec 2023	Dec 2022
Sjukfrånvaro, procent av tillgänglig tid						
29 år eller yngre	6,1	5,2	6,5	5,7	5,3	4,1
30-49 år	7,8	8,7	8,2	9,4	6,0	5,8
50 år eller äldre	8,9	9,4	9,4	9,8	4,9	6,2
Totalt	7,8	8,2	8,4	8,9	5,5	5,3

Andel sjukfrånvaro mer än 59 dagar

29 år eller yngre	11,4	9,7	14,0	12,0	5,1	3,5
30-49 år	42,1	36,6	42,0	37,8	42,9	27,8
50 år eller äldre	42,2	38,9	43,9	41,1	15,9	10,0
Totalt	36,9	34,2	39,0	36,6	23,3	16,3

Sjukfrånvaro i procent avser samtlig personal under perioden 2022-11-01 till 2023-10-31 och jämförs med motsvarande period föregående år.

Uppföljning av personalpolitiska mål och uppdrag

Växjö kommun säkrar kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor

Kompetensförsörjning

I den personalpolitiska inriktningen i Växjö kommuns budget för 2023 beskrivs hur goda arbetsvillkor och möjligheten att utvecklas i sitt yrke är förutsättningar för välfärdens kvalitet och för att kommunen ska kunna säkra kompetensförsörjningen.

Demografiska förändringar kan ge konsekvenser för vård- och omsorgsarbetet

De demografiska förändringar som förutspås fram till 2031 innebär för Växjö kommuns del att andelen personer i befolkningen över 80 år ökar med knappt 50 procent. Samtidigt ökar andelen arbetsföra med 11 procent och andelen unga upp till 19 år ökar med 9 procent. Utifrån de demografiska förändringarna har Växjö kommun ett tydligt behov av att säkra sin kompetensförsörjning. För omsorgsnämndens del innebär de demografiska förutsättningarna att enbart nyrekryteringar inte kommer att räcka till för att möta befolkningens ökade behov av vård- och omsorgstjänster i framtiden.

Under 2023 har förvaltningar, bolag och förbund genomfört analyser och identifierat åtgärder utifrån kritiska befattningar i organisationen. Det är första året som denna process genomförs i hela kommunkoncernen och arbetet har utvärderats för att göra metoden än mer träffsäker. Inom omsorgsnämndens verksamhet visar kompetensanalysen att det över såväl en tre- som femårsperiod kommer att råda brist på utbildad personal inom flera yrkesgrupper. Bristen bedöms framför allt kunna leda till konsekvenser inom omsorgsarbetet och delegerade vårdinsatser som utförs av undersköterskor och omsorgsassistenten/personliga assistenter. Det är också inom dessa yrkesgrupper som bristen ses som mest markant. Enligt analysen kan även en brist av sjuksköterskor vara sannolikt om fem år, vilket bedöms kunna leda till konsekvenser för vård- och omsorgsarbetet.

Mottagande av studerande, specialistutbildning, omfördelning av arbetsuppgifter, chefsutbildning och digital utveckling är möjliga åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen

Omsorgsförvaltningen har identifierat ett antal åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen. Det pågående arbetet med att ta emot studenter är ett bra sätt att attrahera nya medarbetare och visa upp verksamheten för potentiella framtida kollegor. Att ta hand om nyanställd personal genom en strukturerad introduktion, mentorsprogram, utveckling av handledarorganisationen samt språkombud bidrar också till en organisation som attraherar och behåller medarbetare. Dessa positiva effekter kan även gynnas av att på sikt kunna erbjuda verksamhetsförlagd utbildning gemensamt med Region Kronoberg.

Vidare arbetas det med att skapa utvecklingsmöjligheter för den enskilde medarbetaren, genom att implementera specialistunderskötersketjänster och ge möjlighet till utvalda medarbetare att genomgå distriktssköterskeutbildning samt annan specialistutbildning för exempelvis arbetsterapeut och fysioterapeut på betald arbetstid.

En annan åtgärd är att försöka tydliggöra och renodla undersköterskans och sjuksköterskans uppdrag och roller. En översyn har påbörjats av alternativa yrkesgrupper som genom insatser i verksamheten kan frigöra tid, så att den utbildade vårdpersonalen istället kan fokusera på sina primära vårduppgifter. Vissa vårduppgifter kan också omfördelas mellan olika yrkesgrupper om medarbetare erbjuds möjlighet till kompetensutveckling.

Chefsutbildningar är ytterligare en viktig åtgärd i syfte är att stärka det professionella ledarskapet och säkerställa en god chefsförsörjning. Under 2023 har 20 medarbetare genomgått olika chefsutbildningar via Chefakademien.

Utvecklingen av e-hälsa och digital teknik leder till nya arbetssätt som inte bara gynnar omsorgstagares hälsa och självständighet, utan också leder till ett mer effektivt nyttjande av omsorgspersonalens tid och insatser. Exempel på det är läkemedelsautomater som tilldelar läkemedel till omsorgstagare, mobila trygghetslarm som kan leda till minskat behov av personal vid utevistelser och promenader, e-tillsyn via trygghetskamera eller möjlighet för legitimerad personal att använda talsyntes för enklare dokumentation. Utveckling av tekniska hjälpmedel kan på flera sätt leda till ett bättre tillvaratagande av befintlig kompetens och personella resurser.

Attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor

Fortsatt stabilt resultat i temperaturmätaren

Växjö kommun följer upp medarbetarnas upplevelse av arbetet, arbetsplatsen och arbetsgivaren två gånger per år genom Temperaturmätaren. Frågorna utgår ifrån den gemensamma värdegrunden. Den mätning som genomfördes hösten 2023 visar att genomsnittet av medarbetarupplevelsen för omsorgsnämnden ligger kvar på samma nivå som hösten 2022 och flera mätningar dessförinnan, det vill säga 4,8 av totalt 6,0. Totalindexet visar på ett bra och mycket stabilt resultat över tid.

Svarsfrekvensen vid september månads mätning är 79 procent, vilket motsvarar 1578 svaranden. Resultatet av Temperaturmätaren omhändertars i omsorgsnämndens utvecklingsarbete och liksom tidigare ska en arbetsplats som inte når upp till riktningsmålet värde göra en handlingsplan, med förslag till åtgärder som kan förbättra medarbetarnas upplevelse av arbetssituationen.

Personalomsättningen minskar

Personalomsättningen har minskat med 1,2 procentenheter till 11,8 procent under 2023 i jämförelse med 2022. Vad gäller uppfattningen om Växjö kommun som arbetsgivare så visar avslutningsenkäten att 78 procent av de svaranden som valt att avsluta sin tjänst i omsorgsnämnden under 2023 rekommenderar Växjö kommun som arbetsgivare. De vanligaste orsakerna som medarbetare har angett för avslutad anställning hos omsorgsnämnden är "Mer stimulerande arbetsuppgifter/utvecklingsmöjligheter" följt av "Annat", "Familj och/eller personlig anledning" och "Karriärbyte".

En stor minskning av arbetade övertidstimmar

Gällande andelen timavlönade i procent av total tillgänglig arbetstid i omsorgsförvaltningen så har siffran stigit till 13,4 procent för 2023, i jämförelse med 13 procent för hela 2022 (i siffran ingår också timavlönade personliga assistenter som är anställda på anmodan av enskilda omsorgstagare). Samtidigt har andelen övertidstimmar minskat med nästan 14 500 timmar, en möjlig förklaring till minskningen kan vara att verksamheten anpassat sig till att bemanna utifrån gällande kollektivavtal Allmänna bestämmelser istället för tidigare årsarbetsavtal. En minskning av övertidstimmar i kombination med att andelen medarbetare med månadsavlönad tidsbegränsad anställning har minskat kan vara anledningen till att timavlönade i procent av total tillgänglig arbetstid ökat.

Handledarorganisationen främjar ett gott mottagande

Ett fint mottagande och god introduktion för praktikanter och nya medarbetare är av största vikt för att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Målen med omsorgsnämndens handledarorganisation är att mottagandet av studerande, lärlingar och praktikanter ska vara det bästa tänkbara, att den studerande ska känna sig välkommen och trygg på arbetsplatsen och utvecklas mot utbildningens uppsatta mål, samt att praktikperioden uppfattas som intressant och inspirerande. På så sätt kan eleverna lockas att komma tillbaka och arbeta som färdigutbildade i omsorgsförvaltningen. Handledarorganisationen har varit igång sedan 2019 och idag finns det 295 steg 1-handledare och 86 steg 2-handledare.

Implementering av tjänster som specialistundersköterska pågår

Omsorgsnämnden har tidigare beslutat att det ska införas 24 tjänster som specialistundersköterska inom äldreomsorgen och de ska arbeta inom kompetensområdena demens, palliativ vård, sårvård och nutrition. Under hösten 2023 har det rekryterats sex specialistundersköterskor. Dessutom har det rekryterats fyra specialistundersköterskor till avdelning för sjuksköterskor, som främst ska arbeta inom demensvård och avancerad hälso- och sjukvård. Inrättandet av specialistunderskötersketjänster bidrar till att göra omsorgsnämnden till en attraktiv arbetsgivare och skapar nya karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för omsorgsnämndens medarbetare. En ny rekryteringsomgång av specialistundersköterskor kommer att initieras under inledningen av 2024, för att nå målet att anställa 24 tjänster som specialistundersköterskor.

Ofrivilligt delade turer ska minska

För att Växjö kommun ytterligare ska stärka sitt varumärke som en attraktiv arbetsgivare fortsätter även arbetet med att reducera de ofrivilligt delade turerna inom äldreomsorgen och omsorg funktionsnedsättning.

Jämställdhet och mångfald

Jämställdhet, likabehandling och mångfald är viktiga perspektiv för Växjö kommunkoncern som arbetsgivare.

Jämställdhet handlar om att män och kvinnor ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom olika områden i livet, däribland i arbetslivet. Insatser för jämställdhet kan handla om att vara uppmärksam på eventuella löneskillnader och könsfördelning i olika sammanhang men också om normer och beteenden. Arbetet med jämställdhet på kommunens arbetsplatser utvecklas genom fortbildning och samtal som en del av Växjö kommuns deltagande i modellkoncept för jämställdhet genom Sveriges kommuner och regioner (SKR). Genom att stärka arbetet med jämställdhet förväntas även andra aspekter av ojämlikheter uppmärksammas på ett positivt sätt.

Den statistik som tas fram i samband med årsrapporten är könsuppdelad och visar att det inom omsorgsnämnden är fler andel kvinnor än män som är anställda med en grundanställning på 100 procent. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är i stort sett likvärdig mellan kvinnor och män. Det kan också konstateras att andelen tillsvidareanställda män i omsorgsnämnden har ökat något sedan föregående års mätning, vilket bidrar till en jämnare könsfördelning.

Insatser som har gjorts inom omsorgsnämnden för att öka jämställdheten är till exempel att näst intill alla tillsvidareanställda medarbetare anställs på heltid och ett arbete pågår för att minska andelen ofrivilligt delade turer. En inventering av vilka enheter som har arbetskläder har genomförts inom omsorgsnämnden, ett syfte med uppdraget är att säkerställa att Växjö kommuns nämnder har lika villkor gällande arbetskläder. Omsorgsnämnden har identifierat att rutinen för arbetskläder inom omsorg funktionsnedsättning behöver ses över.

Växjö kommunkoncern arbetar med likabehandling för att skapa förutsättningar för en bra arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Målet är att kommunens likabehandlingsarbete ska motverka diskriminering och främja allas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Resultatet i Temperaturmätaren för omsorgsnämnden vad gäller frågan "På min arbetsplats arbetar vi för likabehandling av dem vi är till för" visar att många av medarbetarna tycker att det påståendet stämmer väl in på deras arbetssituation. Mångfaldsbegreppet är brett och kan inkludera många olika aspekter. Ett viktigt verktyg är de kompetensbaserade rekryteringar som Växjö kommuns förvaltningar och bolag tillämpar för att säkerställa ett enhetligt och professionellt arbetssätt. Andelen medarbetare med utrikes bakgrund inom omsorgsförvaltningen var år 2022 drygt 32 procent.

Språkutveckling i arbetet

Eftersom en stor och växande andel av medarbetarna i omsorgsnämnden har ett annat språk än svenska som modersmål har arbetsgivaren beslutat att implementera ett språkutvecklande arbete på arbetsplatserna med hjälp av språkombud. Språkombudets uppdrag är att stödja kollegor när det gäller språkutveckling och att med stöd av chefen arbeta för att göra hela arbetsplatsen språkutvecklande och skapa en bättre kommunikation. Det kan både handla om att stödja enskilda individer liksom att arbeta med strukturer som möjliggör språkutveckling på jobbet och skapa ett öppet och tillåtande klimat kring språkfrågor. En stor nytta med att arbeta språkutvecklande är att det blir lättare att rekrytera medarbetare med svenska som andraspråk som kanske inte behärskar svenska språket fullt ut. Genom att den interna och externa kommunikationen förbättras i både tal och skrift kan även säkerhet och kvalitet i omsorgsarbetet höjas och risken för missförstånd och misstag minskar. Många av cheferna i omsorgsförvaltningen har också genomgått utbildningen "Fem nycklar till en språkutvecklande arbetsplats". Idag finns det 31 utbildade språkombud.

Omsorgsförvaltningen har under året implementerat Visible care, vilket är en applikation till mobiltelefonen med digitala utbildningar. Syftet med applikationen är ökad tillgänglighet till instruktioner, rutiner och kunskap i form av korta och enkla instruktionsfilmer om vanliga vård- och omsorgsmoment. I applikationen finns det en särskild del med inriktning språkutveckling, med exempelvis olika begrepp inom vård och omsorg.

Framtid och förväntad utveckling

Växjö kommun ska marknadsföra sig som en trygg och utvecklingsinriktad arbetsgivare med ett viktigt uppdrag att säkra välfärden i en väl fungerande kommun. Fokus ska vara på de vi är till för. Demografiska förutsättningar och brist på arbetskraft innebär dock att rekrytering av nya medarbetare inte kommer att vara tillräckligt för att lösa kompetensförsörjningen, varken i Växjö kommun eller på arbetsmarknaden som helhet. Kommunens verksamhet kommer också att behöva utvecklas och arbetssätt förändras för att klara av uppdragen. De möjligheter som teknikutveckling och digitalisering medför behöver tas tillvara för att kunna effektivisera verksamheten och klara kompetensförsörjningen. Som arbetsgivare med ansvar för att bemanna och kompetensförsörja olika verksamheter över tid är det också viktigt att säkerställa grundläggande förutsättningar för att medarbetare ska stanna, må bra och utvecklas i organisationen.

Uppdrag

Analysera var behov av arbetskläder finns

Faktainhämtning och omvärldsbevakning har genomförts, bland annat genom att ta del av gällande lagar och föreskrifter inom området. Vidare har det gjorts en inventering av vilka verksamheter och arbetsplatser inom förvaltningen som har arbetskläder. Rutinen för arbetskläder inom omsorg funktionsnedsättning kommer att behöva ses över.

Uppdraget är återrapporterat till omsorgsnämnden.

De som deltar i daglig verksamhet ska få sommarersättning motsvarande dagersättning under sina lediga sommarveckor, upp till fyra veckor

Ansvariga politiker fattade beslut om att betala ut en sommarbonus för 2023. De tilldelade medlen, 400 tkr, fördelades mellan de personer som har insatsen daglig verksamhet, på likartat vis inom Omsorgsförvaltningen och förvaltningen Arbete och välfärd.

Fortsätta arbetet med att bygga en robust och flexibel organisation.

Uppdraget med att skapa en robust och flexibel organisation är ett långsiktigt arbete som kommer fortgå även under 2024.

Arbetet med att samlokalisera hemvårds- och hemsjukvårdsgrupper fortlöper. Målet med arbetet är att minska antalet adresser samt att skapa samarbetsytor för att därigenom stärka grupperna och bygga en robust och flexibel organisation. De nya lokalerna är anpassade efter verksamhetens behov samt uppfyller myndighetskrav och riktlinjer för bland annat vårdhygien väl.

En utredning avseende förutsättningar för att alternativa yrkesgrupper ska kunna arbeta inom vård och omsorg har genomförts under 2023. Utredningen har bland annat innefattat en omvärldsbevakning där andra kommuner som arbetar med differentierade arbetsuppgifter har intervjuats om rutiner och tillvägagångssätt. Utredningen har kommit fram till att det inom hemvården är möjligt att införa differentierade arbetsuppgifter, men att det kräver en noggrann planering samt informationsinsatser till omsorgstagare och anhöriga. Det har varit svårare att hitta exempel på hur man kan arbeta med differentierade arbetsuppgifter inom särskilt boende. Utredningen har presenterats för förvaltningschef samt berörda omsorgschefer under hösten 2023.

Arbetet med att skapa hållbara scheman har genomförts i projektform och införandet av 11-timmars dygnsvila uppnåddes inom tidsram. De delade turerna har minskat till följd av att regelverket kring 11-timmars dygnsvila implementerades. Det som arbetas vidare med under 2024 är delar av schemalägningsprocessen samt eventuellt införande av helgtjänstgöringstjänster.

Nyckeltal	Period	Utfall kvin- nor/flickor	Utfall män/pojkar	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
  Genomsnitt av medarbetarupple- velsen från tempe- raturmätaren	2023			4,8		

Medarbetare i Växjö kommun har tillgång till en god fortbildning och kompetensutveckling

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är ett brett begrepp och kan till exempel innefatta utbildning, handledning, mentorskap och praktik. I omsorgsförvaltningen ökar kraven på medarbetares kompetens och behov av vidareutveckling i takt med att allt fler svårt sjuka personer förs över från slutenvården till primärvården och den kommunala hemsjukvården. Denna förändring innebär fler och mer avancerade behandlingar i hemmet vilket ställer andra krav på patientsäkerheten. Problem med kompetensförsörjning och medarbetarnas vidareutveckling kan få konsekvenser för kvaliteten och säkerheten för den enskilde. I december 2023 hade 87 procent av alla tillsvidareanställda [ACI] inom äldreomsorgen och omsorg funktionsnedsättning en utbildning i vård och omsorg och arbetet med att bibehålla en hög andel utbildad personal fortsätter. Satsningar på kompetensutveckling och ökad bemanning inom äldreomsorgen förbättrar förutsättningarna för en stark välfärd som tillhandahåller en god omsorg. Inom omsorgsnämnden genomförs flera olika kompetensutvecklingsinsatser.

E-utbildningar och forum för kompetensutveckling

Nya e-utbildningar för organisationens medarbetare och chefer utvecklas löpande och publiceras i utbildningsportalen. E-utbildningar är ett bra och effektivt sätt att tillgodose medarbetare med kunskap och ny information, eftersom en e-utbildning kan planeras in när det passar både verksamhet och medarbetare som bäst. Det ger också chefen en bra möjlighet att följa upp vilka medarbetare som har genomgått utbildningarna och vilka som behöver påfyllning med nya kunskaper.

E-utbildningar har en viktig roll i arbetet med kompetensutveckling, men digitaliseringen innebär samtidigt att det idag tas fram många utbildningar från olika delar av kommunkoncernen. Omsorgsförvaltningen har därför tagit fram en ny utbildningsprocess och skapat ett forum för kompetensutveckling, som är till för att säkerställa att önskade och initierade utbildningsinsatser möter förvaltningens behov. Med hjälp av utbildningsprocessen kan arbetsgången vid framtagandet av utbildningsinsatser förtydligas och effektiviseras. I forumet för kompetensutveckling ingår olika professioner som tillsammans ska planera och värdera önskade utbildningsinsatser, så att det säkerställs att utbildningarna blir genomförda, håller god kvalitet samt tas bort/uppdateras vid behov.

Utbildning av specialistsjuksköterskor fortsätter

Omsorgsnämnden fortsätter satsningen på att utbilda specialistsjuksköterskor. Det är en viktig kompetensutvecklande insats som både bidrar till att kunna erbjuda en god vård av hög kvalitet, men som också gynnar den framtida kompetensförsörjningen. Sedan starten 2021 har 12 sjuksköterskor antagits till utbildningen som studeras på heltid. Målsättningen är att 40 procent av omsorgsnämndens sjuksköterskor ska vara specialistutbildade och i december 2023 uppgår siffran till 23 procent.

Äldreomsorgslyftet – en viktig satsning för kompetensförsörjningen

Äldreomsorgslyftet har gett medarbetare möjlighet att utbilda sig till undersköterska på betald arbetstid och det är en viktig satsning för att öka antalet utbildade medarbetare inom äldreomsorgen. Under 2023 har hittills 16 medarbetare i omsorgsnämnden antagits till Äldreomsorgslyftet och totalt har därmed 94 medarbetare har påbörjat utbildningen sedan hösten 2020.

Framtid och förväntad utveckling

Olika omvärldsfaktorer som demografi, brist på arbetskraft samt ökad digitalisering avspeglas även i kommunens uppdrag. Andra områden som påverkar behovet av kompetens är förändrade krav på kommuner inom till exempel krisberedskap, civilt försvar och klimatanpassning. Detta kräver att medarbetarna har kunskap och kompetens för att kunna utföra sitt uppdrag i en föränderlig värld. Genom att arbeta med att stärka den psykologiska tryggheten kan innovationskraften stärkas och ge bra förutsättningar för att vidareutveckla verksamheten.

Uppdrag

Vid behov ska medarbetare erbjudas språkutveckling på arbetstid

Organisationen för språkbud har utvecklats under 2023. Språkbudets roll har införlivats i ordinarie handledarorganisation i syfte att vara ett kompletterande stöd till handledarna i arbetet med att stödja kollegor på arbetsplatsen. Därtill har ett huvudspråksombud utsetts, samt en enhetschef med särskilt fokus mot språkbudens uppdrag. Beslut är fattat att

Uppdrag

särskilda språkbudsutbildare ska utbildas genom vuxenutbildningens lärare genom förvaltningen arbete och välfärd.

Visible care har implementerats under året, vilket är digitala instruktionsfilmer. Syftet är ökad tillgänglighet till instruktioner, rutiner och kunskap. Det finns en särskild del i Visible care som specifikt fokuserar på språkutveckling, med exempelvis beskrivning av olika begrepp inom vård och omsorg.

Kompetensutveckling inom beställarfunktion i hela kommunkoncernen

Upphandlingskompetens, kravställande och affärsmässighet är viktiga aspekter när det handlar om beställarkompetens inom Växjö kommun. Det är också viktigt att inköp och avtal följs upp och mäts. Upphandlingsavdelningen på kommunledningsförvaltningen erbjuder stöd och utbildning för att höja medarbetarnas kompetens vad gäller inköp och upphandling. Utbildningar finns tillgängliga i Utbildningsportalen. Utöver det genomförs avstämningar med samtliga förvaltningschefer och deras ledningsgrupper. På omsorgsförvaltningen har arbete påbörjats för att informera samtliga chefsgrupper om inköp och upphandling i syfte att kompetensutveckla inom beställarfunktion.

Växjö kommun har friska medarbetare

Sjukfrånvaron minskar

Statistiken för 2023 visar att sjukfrånvaron i omsorgsnämnden fortsätter att minska. I jämförelse med mätningen för år 2022 har sjukfrånvaron i andel av ordinarie arbetstid för samtliga anställda minskat med 0,4 procentenheter och antal sjukdagar per snittanställd har minskat med 1,1 dagar för de tillsvidareanställda. Däremot ökar sjukfrånvaro som är över 60 dagar bland både män och kvinnor, den största ökningen sker inom gruppen män i åldern 30-49 år. De senaste årens sjukfrånvaro har i stor utsträckning präglats av Covid-19, men har minskat i takt med att pandemin avtagit i omfattning.

Nyttjandet av friskvårdsbidraget ökar

Friskvårdsbidraget höjdes med 500kr vid årsskiftet 2022/2023 vilket innebär att Växjö kommuns medarbetare numera får ett årligt friskvårdsbidrag på 2000kr. Friskvårdsbidraget har under 2023 nyttjats av 78 procent av omsorgsnämndens medarbetare, att jämföra med cirka 68 procent under motsvarande period föregående år eller med kommunkoncernen som helhet, som har en nyttjandegrad på 78 procent. Det är således en positiv ökning som kan bidra till medarbetarnas hälsa och välmående.

Åtgärder kopplat till arbetsmiljön

Under 2023 har ett antal åtgärder vidtagits för att vidareutveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet och ge Växjö kommunkoncerns chefer stöd i sitt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. En samlad översyn av kommunens arbetsmiljöarbete gjordes i början av året då Växjö kommun fick ett föreläggande från Arbetsmiljöverket. Växjö kommun skickade in ett svar till Arbetsmiljöverket kring genomförda och planerade åtgärder för att förbättra och/eller realisera arbetsmiljöarbetet. I maj fick kommunen svar på att de krav som ställs hade uppfyllts och att ärendet hade avslutats. Exempel på åtgärder som har genomförts under 2023 är:

- Implementering av ny riktlinje för fördelning av arbetsmiljöuppgifter inklusive utbildning och stödmaterial
- Utbildning i arbetsmiljöansvar för förtroendevalda politiker
- Chefsdagen våren 2023 – dialog och konkreta exempel på systematiskt arbetsmiljöarbete

Inom arbetsmiljöområdet har ett antal utbildningsinsatser lanserats under året:

- Återhämtning i arbetsvardagen
- Stress och återhämtning
- Kränkande särbehandling, en grundutbildning
- Hantering av alkohol- och drogärenden

De tre första utbildningarna riktar sig både till chefer och medarbetare och består av inspelade föreläsningar samt i vissa fall även reflektionsfrågor. Den fjärde utbildningen, som är en fysisk utbildning, har målgruppen chefer och handlar om att kunna fånga upp och identifiera tidiga signaler hos medarbetare.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) i omsorgsförvaltningen visar bland annat att både arbetsgivare och fackförbund vill arbeta för att öka antalet skyddsombud i förvaltningen, att nästan alla chefer i förvaltningen upplever att de har tillräckliga kunskaper, resurser och befogenheter för att kunna bedriva ett bra arbetsmiljöarbete och att det görs riskbedömningar av arbetsmiljöförhållandena både kontinuerligt och vid förändringar. En viktig åtgärd för att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet i förvaltningen är framtagandet av den nya gemensamma årsplanen för SAM. Med hjälp av den skapas en god struktur för arbetsmiljöarbetet och det blir tydligare för organisationen vilka arbetsmiljöuppgifter som ska utföras, när och hur ofta.

Implementering av verksamhetssystemet IA

Implementeringen av verksamhetssystemet IA, med dess verksamhetsspecifika skyddsronder, har påbörjats inom kommunen. Arbetet med skyddsronder samt riskobservationer, tillbud och olyckor kommer att fortsätta under hela 2023. För omsorgsförvaltningen intensifierades detta arbete under hösten 2023.

Framtid och omvärld

Systematiskt arbetsmiljöarbete är en nyckel för att säkra att medarbetare har rätt förutsättningar för att lyckas med sitt arbete och att de stannar kvar hos Växjö kommun som arbetsgivare. Genom att säkerställa chefers förmåga att kontinuerligt bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete kan arbetsgivaren arbeta förebyggande och minska risken för skador och ohälsa. Även chefers arbetsmiljö är ett viktigt utvecklingsområde. Det kan handla om chefers villkor utifrån verksamhetens krav och komplexitet samt att kunna trygga att chefer har en hållbar arbetsmiljö och därmed goda förutsättningar för att göra ett bra jobb.

Under kommande år fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för ett effektivt och datadrivet kvalitets- och analysarbete. I uppdraget ingår både att kvalitetssäkra befintliga HR-nyckeltal och att utveckla nya samt att byta system för att visualisera och arbeta med statistiska underlag. Arbetet kan komma att innebära att beräkningsgrunden för nyckeltal så som sjukfrånvaro och personalomsättning justeras för att skapa bättre och mer tillförlitliga analysunderlag.

Uppdrag

Höjt friskvårdsbidrag 2 000 kronor

Friskvårdsbidraget, som sedan årsskiftet är höjt till 2000 kr, gäller för medarbetare inom Växjö kommunkoncerns förvaltningar, bolag och förbund. Via intranätet får medarbetarna information om vad friskvårdsbidraget kan användas till. Det har även arbetats fram ett material som kan användas på arbetsplatsträffar/personalmöten där vikten av friskvård diskuteras och information kring friskvårdsbidraget ges. Statistik följs halvårsvis på övergripande nivå och den visar både nyttjandegraden (av det totala friskvårdsbidraget per medarbetare) samt andelen medarbetare som har utnyttjat friskvårdsbidraget.

Verksamhetsredovisning

I de följande kapitlen ges en verksamhetsredovisning i processperspektiv. Växjö kommun har strukturerat koncernens styrning i fem huvudprocesser. Processerna verkar över organisationsgränserna och fokuserar på ett gemensamt värdeskapande och en tydlig leverans till dem vi är till för.

Riktningens utveckling värderas

Varje process beskrivs i ett eget kapitel med separata avsnitt för de till processen kopplade riktningens målen. Målen saknar explicita måttal och är av karaktären riktningens mål där önskvärd riktning eller utveckling definieras med hjälp av angivna nyckeltal. Genom att inte ange absoluta värden för respektive mål främjas ett ständigt förbättringsarbete.

Bedömning av måluppfyllelse sker på kommunövergripande nivå och baseras på utfallet i samtliga nyckeltal kopplade till respektive mål i Växjö kommuns budget.

Sammanfattande beskrivning och analys

I den sammanfattande beskrivningen och analysen av verksamhet, uppdrag och nyckeltal ges information om för perioden betydelsefulla aktiviteter, åtgärder, resultat och effekt. Här ges även en djupare analys och åtgärdsförslag avseende de nyckeltal som avviker väsentligt från önskvärd utveckling. Avsnittet avslutas med ett resonemang om framtid och omvärld.

Uppdrag och nyckeltal

I avsnittet rörande uppdrag beskrivs den aktivitet samt det resultat och effekt som har uppnåtts avseende de till riktningens mål kopplade uppdragen. Under respektive rubrik indikeras status på uppdragets realiserade effekt med en röd, gul eller grön färgmarkering där grön markering anger att uppdraget är avslutat och förväntad effekt är uppnådd.

Under rubriken nyckeltal redovisas utfallet i de nyckeltal som fungerar som indikatorer för såväl riktningens målets utveckling som bedömning av det samlade effektivitetsmålet. Kolumnrubriken period anger vilken period som utfallet noteras för. Positiv utveckling av noterat utfall i förhållande till den förra mätningen anges med en uppåtgående pil och negativ utveckling av noterat utfall anges med en nedåtgående pil. Kolumnrubriken jämförelse med större stad ger information om respektive nyckeltals utfall i förhållande till det genomsnittliga värdet för kommungruppen större stad i Kolada. Samma utfall eller bättre indikeras med grön färgmarkering och sämre utfall indikeras med röd färgmarkering. I de fall där vi använder lokala mått som inte kan jämföras med denna referensgrupp utgör hittills bäst inrapporterad data för Växjö kommunkoncern bas för jämförelsen och är därmed det accepterade värdet. I de fall detta förekommer noteras det i avslutning till aktuellt nyckeltal.

Merparten av indikatorerna för måluppföljning kommer från Kolada som är en nationell statistikdatabas för kommun och landsting. Information publiceras med viss fördröjning vilket får till följd att flera av nyckeltalen refererar till annan period än det aktuella verksamhetsåret.

Stödja individer och främja ett tryggt och självständigt liv

Alla Växjöbor ska ha tillgång till en trygg och god välfärd med stöd, vård och omsorg efter behov

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

En majoritet av uppdragen inom de prioriterade utvecklingsområdena i budgeten har genomförts enligt planering och med förväntad effekt. Några av uppdragen genomförs på flera års sikt och är av sådan art att de pågår även under 2024. Genomförda insatser och pågående initiativ bidrar positivt till riktningarna och till flertalet målbilder i Växjö kommuns hållbarhetsprogram.

God och nära vård och omsorg

För att skapa ett hållbart samhälle och möta behoven från en allt äldre befolkning och de växande förväntningarna på välfärden pågår ett omställningsarbete för en god och nära vård och omsorg. Omställningen innebär ett ökat arbete med hälsofrämjande och förebyggande insatser där fokus måste flyttas från organisation till person och relation. Omställningsarbetet pågår såväl lokalt som på nationell nivå.

Under början av första halvåret 2023 avslutades det projekt som drivits sedan 2021 innehållande ett större antal delprojekt med syftet att införliva omställningsarbetet i förvaltningens verksamheter. Omställningen drivs sedan projektets avslut som en del i verksamhetens ordinarie arbete. Flera av uppdragen i budgeten ligger i linje med och bidrar positivt till omställningsarbetet.

Trygga och nöjda omsorgstagare samt ökat fokus på pedagogik inom LSS-verksamheten

Den nationella brukarundersökningen inom äldreomsorgen genomfördes under perioden mars - maj 2023 och hade en svarsfrekvens ungefär motsvarande 2022 års undersökning, strax under 60% i hemvården och runt 55% i särskilt boende. Svarsfrekvensen i särskilt boende är för Växjö bättre än motsvarande siffra nationellt sett. I hemvården ligger Växjö svarsfrekvens på ungefär motsvarande nivå som den totala för riket.

Nyckeltalen för brukarnas helhetssyn inom äldreomsorgen visar över lag på fortsatt goda resultat, där resultatet för såväl hemvården som särskilt boende ligger två procentenheter över resultatet för 2022. Växjö ligger väl till i förhållande till jämförelsegruppen större stad. Starka områden inom såväl hemvård som särskilt boende är, likt tidigare år, bemötande, trygghet och förtroende för personalen. Förbättringsområden på en övergripande nivå inom båda verksamhetsområdena är information till omsorgstagarna om förändringar samt att omsorgstagarna i relativt låg utsträckning vet vart de ska vända sig för att framföra synpunkter och klagomål. Resultatet analyseras på enhetsnivå och såväl privata som kommunala utförare kommer att arbeta vidare med sina respektive förbättringsområden. De privata utförarna ska lämna in handlingsplaner till omsorgsförvaltningen med beskrivning av hur de avser arbeta med att förbättra resultatet på brukarundersökningen.

Under hösten 2023 genomfördes Socialstyrelsens nationella brukarundersökning inom LSS-verksamheten för bland annat gruppboendestöd. Nämndens nyckeltal kopplat till brukarundersökningen berör upplevd trivsel på gruppboendestödet och visar att 83% av de svarande har angett att de trivs hemma. Senast brukarundersökningen genomfördes inom gruppboendestöd var 2021 och resultatet låg även då på ungefär samma nivå. Sett till resultatet fördelat på kön ses ingen skillnad mellan män och kvinnor vid 2023 års mätning. Resultatet ligger ungefär på samma nivå som resultatet för kommungruppen större stad.

Nyckeltalet för sammantagen nöjdhet inom LSS-verksamheten grundar sig på ett genomsnitt av resultatet från frågorna i den nationella brukarundersökningen. För 2023 avser resultatet därmed gruppboendestöd, serviceboendestöd, personlig assistans och boendestöd. Nyckeltalet togs fram första gången för 2022 och avsåg då daglig verksamhet, varför det inte finns någon historik att jämföra årets utfall med. För 2023 kan konstateras att resultatet för samtliga utförare i Växjö kommun (87%) är högre än resultatet för riket (80%).

Inom omsorgsfunktionens satsning har fokus lagts på att öka den pedagogiska innehållet i verksamheten. All personal kommer under våren 2024 att genomgå en utbildning i intentionerna med LSS-lagstiftningen. Utbildningen kommer också att lägga fokus på det sociala synsättet samt vikten av kvalitet i den sociala dokumentationen. Sedan 1 september finns dessutom fyra stödpedagoger anställda i verksamheten med syftet att tillföra kompetens och stötta övriga medarbetare, bland annat utifrån områdena nutrition, vårdhygien, digitala hjälpmedel, kommunikation och utmanande beteende.

Centralt för tryggheten i hemvården är en god personalkontinuitet. Den planerade kontinuiteten mäts från och med 2018 löpande för de kommunala hemvårdsgrupperna. I mätningen ingår omsorgstagare som får två eller fler insatser om dagen, sju dagar i veckan. Snittet för personalkontinuiteten under hela 2023 är 13, vilket motsvarar utfallet för 2022. Motsvarande nyckeltal för jämförelsegruppen större stad är, för 2023, 15 personal per omsorgstagare. Ledande insatser som ligger till grund för den förbättrade kontinuiteten är kontinuerlig uppföljning, utbildning av planerare och samarbete över hemvårdsområden. Arbetet med att förbättra kontinuiteten fortgår under 2024. Sett till enbart de privata utförarna låg snittet för 2023 års mätning på 10,4, vilket motsvarar resultatet även för 2022. Mätningen för de privata utförarna görs under en tvåveckorsperiod per år och består av både manuell mätning och siffror från verksamhetssystem i de fall det är möjligt. I mätningen ingår omsorgstagare som får två eller fler insatser om dagen, sju dagar i veckan.

Nyckeltalet för andelen hemtagna från sjukhus samma dag eller dagen efter utskrivningsklar mäts veckovis på Myndighetsavdelningen. Under 2023 har 94% av samtliga hemtagningar (till ordinärt eller särskilt boende, tillfällig placering eller med LSS-insatser) skett samma dag eller dagen efter att patienten blivit utskrivningsklar. Detta är ungefär samma nivå som både vid delår 2023 och för hela 2022. Lägst hemtagningsstatistik föreligger, precis som för 2022, för de omsorgstagare som skrivs ut till tillfällig placering på Evelid (87%). Processutveckling pågår sedan tidigare för att förbättra flödet i verksamheten, bland annat utifrån målsättningen att kunna ta hem omsorgstagare från sjukhuset samma dag eller dagen efter utskrivningsklar. Bäst hemtagningsstatistik kan konstateras inom särskilt boende (99%) och LSS-verksamheten (98%). Inom hemtjänsten är det 94 % av omsorgstagarna som under 2023 gått hem samma dag eller dagen efter utskrivningsklar.

Under våren 2023 slutfördes införandet av det nya socialadministrativa verksamhetssystemet LifeCare. Projektets slutrapport med rekommendationer för framtida insatser färdigställdes och projektet avslutades under hösten 2023.

Hälsofrämjande och förebyggande insatser

Att arbeta förebyggande handlar om att ge såväl fysiska som psykiska förutsättningar för omsorgstagare och anhöriga att kunna leva ett så självständigt och aktivt liv så länge som möjligt. Ett steg på vägen är att erbjuda enklare avgiftsfria hjälpmedel i form av duschstolar och duschpallar, vilket sker i Växjö kommun sedan början av juli 2023.

Anhöriga som vårdar en närstående i hemmet kan ibland behöva samhällets stöd för att orka och må bra. Sedan några år tillbaka har omsorgsnämnden haft möjlighet att nyttja en tjänst som heter "En bra plats", vilket är ett digitalt stöd till anhöriga. Omsorgsnämnden har under året arbetat för att öka kännedomen om tjänsten genom marknadsföring i olika kanaler och i kontakter med anhöriga. Det kommunspecifika innehållet på Växjös kommunsida i tjänsten har också uppdaterats och utvecklats. Även Växjö kommuns hemsida har uppdaterats med en ny, förenklad och enhetlig information om Växjö kommuns anhörigstöd.

Stödet till anhöriga har också utvecklats på så sätt att det har blivit möjligt att ta kontakt med anhörigkonsulent via ett digitalt kontaktformulär samt att ha samtalsstöd digitalt.

Vidare pågår ett antal initiativ i samverkan med regionen, bl.a. ett projekt där egenmonitorering ska öka den enskilde patientens möjligheter att självständigt följa och ha kontroll över sitt sjukdomstillstånd och vårdförlopp.

Maten och måltiden i centrum

Måltiden som en trevlig stund och vikten av att äta rätt är delar i det som sammantaget benämns som maten och måltiden. Fokus på maten och måltiden har pågått under lång tid inom nämndens särskilda boenden för äldre och en enhet, Kinnevaldsgården, har fått utmärkelse på nationell nivå utifrån sitt arbete inom detta område. Arbetet med maten och måltiden involverar teamet runt omsorgstagen och kopplas även till kvalitetsregister där riskbedömningar görs för att undvika sjukdomsrelaterad undernäring. Dietister i Växjö kommun har specialistkunskap som tas tillvara här.

Maten och måltiden följs upp i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning där frågan ställs till omsorgstagare i särskilt boende huruvida de upplever måltiderna som en trevlig stund på dagen. Nyckeltalet finns redovisat sedan 2012 och för Växjös del har resultatet för andelen personer som svarat positivt på frågan ("ja alltid" eller "oftast") under denna tid pendlat utan någon tydlig trend på en övergripande nivå. Resultatet för 2023 motsvarar resultatet för kommungruppen större stad samt är ungefär detsamma som utfallet av nyckeltalet för 2022. Kvinnor i Växjö kommun är generellt sett nöjdare med måltidsmiljön än vad männen är, vilket kan ses under en retroaktiv femårsperiod. Motsvarande tendens ses inte på nationell nivå eller för kommungruppen större stad, där resultatet för män och kvinnor tenderar att vara mer likvärdigt. Genom Socialstyrelsens brukarundersökning kommer effekterna av omsorgsnämndens fortsatta arbete, med implementering av ny måltidsrutin samt boenderåd där mat och måltider är en stående punkt, att kunna följas årligen.

Förebygga smittspridning genom god följsamhet till hygienrutiner och klädregler

Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler är viktigt i ett förebyggande arbete mot vårdrelaterade infektioner. Varje år genomförs en nationell mätning av följsamhet till hygienrutiner och klädregler som sammanhålls av Sveriges kommuner och regioner, SKR. Resultatet för Växjö i den senaste mätningen våren 2023 visar på ett något försämrat resultat jämfört med motsvarande mätning såväl 2022 som 2021. Andelen med korrekta hygienrutiner och klädregler i alla steg uppgår till 64%, vilket står att jämföra med 73% vid mätningen 2021 och 67 % 2022. Motsvarande försämring jämfört med 2021 och 2022 går även att se på nationell nivå, och Växjö har fortsatt ett bättre resultat i förhållande till snittet för riket (59,3%).

På en övergripande nivå har de privata utförarna i Växjö kommun ett något lägre resultat (62%) än de kommunala (65%). Det går också att se en skillnad mellan de olika verksamhetsgrenarna, där främst de kommunala särskilda boendena inom äldreomsorgen samt privata bostäder med särskild service (LSS) utmärker sig på ett negativt sätt på en aggregerad nivå.

Likt föregående år är de tydligaste förbättringsområdena på övergripande nivå korrekt användning av förkläde och desinfektion av händerna före patientnära arbete.

De enheter som har ett ej godkänt resultat följs upp av medicinskt ansvarig sjuksköterska, i vissa fall i samverkan med hygiensjuksköterska på Region Kronoberg, i syfte att diskutera resultatet och ta fram en åtgärdsplan för förbättringar.

Effektivitet inom äldreomsorg och omsorg funktionsnedsättning

Effektivitetsnyckeltalen för verksamheten avser 2022 och visar på varierande resultat. Nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen indikerar ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat, där det också går att se en nedåtgående trend under de senaste tre åren. För kommungruppen större stad ses det omvända resultatet, med högre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Sett till kostnaden för enbart hemtjänsten har denna minskat jämfört med såväl 2021 som 2020 för Växjö kommuns del, men ligger fortsatt på en högre nivå än för kommungruppen större stad. Det omvända kan konstateras för verksamhetsområdet särskilt boende där kostnaderna för Växjös del har ökat över tid, men där Växjös kostnader de senaste tre åren legat lägre per brukare jämfört med motsvarande nyckeltal för kommungruppen större stad. Nyckeltalens utfall påverkas delvis av varierande anslag för satsningar samt löne- och prisökningar, vilket resulterar i en högre kostnadsnivå. Nyckeltalet påverkas också av utvecklingen av antal omsorgstagare, där förändring kan ske snabbt och utan möjlighet till samma förändringstakt vad gäller exempelvis personalkostnader.

Nettokostnadsavvikelsen för LSS beräknas på avvikelser i procent mellan nettokostnaden och referenskostnaden. Referenskostnaden för LSS beräknas med hjälp av antalet verkställda beslut den 1 oktober föregående år och personalkostnadsindex. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. För Växjös del syns fortsatt ett högre kostnadsläge än statistiskt förväntat, om än något lägre än föregående år. Den översyn av omsorg funktionsnedsättning som gjordes 2019 visar att kostnadsläget delvis beror på att Växjö kommun har en större andel gruppboende i förhållande till jämförbara städer. Då en plats i gruppboende oftast innebär ett större omvårdnadsbehov medför detta också en högre kostnad. Kommunens dagliga verksamheter bedrivs därtill med stor spridning över kommunens geografiska område, vilket också får en påverkan på nettokostnadsavvikelsen utifrån lokal- och personalkostnader.

Framtid och omvärld

Omvärldsanalysen pekar på flera utmaningar med ett ökat antal äldre, förändrade/ökade krav och förväntningar på kommunens service och tjänster samt kompetensförsörjning. Att arbeta förebyggande och för en utveckling mot en god och nära vård och omsorg är grunden för att kunna hantera såväl utmaningar i framtidens kompetensförsörjning som att möta de demografiska utmaningarna. Förändringarna i samhället ställer också krav på samordning inom vården, men även mellan vården och omsorgen. Verksamheter behöver förändra hur de organiserar sitt arbete, liksom hur de utför arbetet utifrån enskilda personers behov. Personcentrering och delaktighet är en behövlig del i omställningen till en god och nära vård och omsorg.

Kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst är samhällsviktiga verksamheter av komplex natur som behöver fungera även vid händelse av kris, höjd beredskap och ytterst krig. Socialstyrelsen beskriver att den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens krisberedskap och civilt försvar varierar i förmåga mellan landets kommuner. Socialstyrelsen har därför tagit fram en plan som sträcker sig fram till 2030 som beskriver de nationella stöd som bör utvecklas och spridas från berörda myndigheter för att stödja kommunernas arbete inom de prioriterade områdena.

Digitaliseringen är en annan övergripande trend som driver förändringen inom vården och omsorgen, t.ex. användningen av mer välfärdsteknik och införandet av nya, modernare journalsystem. Ett mål med användningen av välfärdsteknik är högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg. I en enkätundersökning riktad till personer över 65 år gjord 2021 av Myndigheten för vård- och omsorgsanalys svarade nästan 7 av 10 personer att de känner sig mer trygga och säkra till följd av digital teknik och hjälpmedel. Däremot visar studien inte på någon tydlig positiv effekt av tekniken på de äldres självständighet eller delaktighet. Många tjänster ställer idag krav på tillgång till internet och Mobilt BankID. Äldre åldersgrupper kan ha större behov av dessa tjänster, men har oftare svårigheter att använda dessa och behöver oftare hjälp. Av dem som är födda på 1920- och 1930-talet använder 4 av 10 inte internet, och drygt 3 av 10 behöver digital hjälp. Sammanfattningsvis riskerar 8 av 10 av de äldsta ett digitalt utanförskap och därmed sämre tillgång till vissa välfärdstjänster.

Av Socialstyrelsens lägesrapport för vård och omsorg om äldre (2023) framgår att en klar majoritet av de äldre i befolkningen skattar sitt psykiska välbefinnande som högt, men att psykisk ohälsa bland äldre behöver uppmärksammas. Exempelvis förskrivs antidepressiva läkemedel till var tredje person över 85 år och suicidtalet (suicid/100 000 invånare) ökar med stigande ålder. Ofrivillig ensamhet är en riskfaktor för suicid och Socialstyrelsen konstaterar att kommunerna i allmänhet kan göra mer för att minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre.

I Socialstyrelsens lägesrapport för personer med funktionsnedsättning för 2023 framgår att flertalet kommuner har svårigheter att tillgodose behoven av insatser enligt LSS och SoL. Svårigheterna uppges vara som störst för kontaktperson och boende för vuxna enligt LSS, men också vad gäller boende för barn och unga enligt LSS. De flesta personer med funktionsnedsättning är nöjda med stödet från socialtjänsten, men såväl IVO som Socialstyrelsen kan också konstatera att personalen inom LSS-verksamheter behöver mer kunskaper om hur de förebygger och hanterar utmanande beteenden.

Uppdrag

Satsning på utbildning och personal för ökad bemanning inom äldreomsorgen

Satsningen som omfattar 15 miljoner kronor har fördelats mellan hemvård (5 mkr) och särskilt boende för äldre (10mkr) inom kommunal och privat regi. En höjd ersättning skapar bättre förutsättning för bemanningsplanering av tid för omsorg och tid för kompetensutveckling. Resursökningen har skapat förutsättningar för att i större utsträckning bibehålla rätt bemanning vid exempelvis sjukfrånvaro. Medarbetare med olika former av ombudsuppdrag har fått bättre förutsättningar att ta sig an sitt uppdrag, exempelvis har dokumentationsombud givits större möjligheter att stötta kollegor att arbeta med genomförandeplaner.

Utveckla möjligheten för fler aktivitetsledare på särskilt boende för äldre

Tidigare har alla särskilda boenden haft aktivitetshandledare anställd på 50% oberoende av boendets storlek. Nu har resursen aktivitetshandledare utökats med 15-30 % på de fem största enheterna i syfte att öka antalet aktiviteter och variationen av de erbjudna aktiviteterna. Uppföljning kommer göras avseende om utökningen resulterar i en ökad nöjdhet bland omsorgstagarna avseende aktiviteter. Enheterna själva beskriver att man kunnat nå fler omsorgstagare genom att erbjuda fler aktiviteter, både i större och mindre grupp samt individuellt.

Avgiftsfria enkla hjälpmedel

Ansvariga politiker har beslutat att uppdraget avser duschpallar och duschstolar. Rutiner för hanteringen har tagits fram och kontaktcenter har försetts med talmanus för att kunna guida invånarna rätt. Duschpallar lämnas ut från hjälpmedelslagret på Mejselgatan, alternativt i samband med hälsofrämjande hembesök av rehabassistent. Duschstolar förskrivs av arbetsterapeut/fysioterapeut till personer med bedömt sjukvårdsbehov.

Produkterna började levereras ut till invånare med start den 3 juli 2023. Utvärdering av uppdragets effekt för medborgarna och verksamheten kommer att genomföras under 2024.

Ökad möjlighet till fritidsaktiviteter och fysisk aktivitet för personer inom LSS

Inom omsorg funktionsnedsättning finns idag ett omfattande utbud av aktiviteter för såväl barn och ungdomar som för vuxna. Fritidsprogrammen finns att ta del av på Växjö kommuns webbplats. Verksamhetens utbud är differentierat både utifrån funktionsnedsättning och ålder. Målgruppens behov av fritidsaktiviteter är väl tillgodosett, men ytterligare utveckling av aktiviteter pågår. Under 2023 har planering gjorts för att under 2024 kunna påbörja nya aktiviteter. Exempelvis har man arbetat fram en aktivitet riktad till målgruppen 18-35 år där man träffas på fritidsgården Bergendahliska gården en fredag varannan vecka. Man har också skapat förutsättningar för att kunna laga mat i utemiljö på Annevik.

Medarbetare inom verksamheten har god insyn i andra kommuners utbud då de är engagerade i nationella nätverk. Växjö kommun samverkar även med olika föreningar och har så kallade "kompiskort" med flera föreningar, för att ytterligare möjliggöra för målgruppen att ta del av ett brett utbud av fritidsaktiviteter.

Funkisveckan genomfördes under vecka 45, 2023, med ett brett program av aktiviteter för verksamhetens olika målgrupper.

Utveckling av måltider för ökat välmående

Måltiden som en trevlig stund och vikten av att äta rätt är delar i det som sammantaget benämns som maten och måltiden. Arbetet inom särskilda boenden har pågått under lång tid och hittills varit av varierande resultat. En del särskilda boenden har kommit långt, andra boenden har en del kvar att göra. Arbetet involverar teamet runt omsorgstagaren och kopplas till kvalitetsregister med riskbedömningar i Senior Alert för att undvika sjukdomsrelaterad undernäring. Dietister i Växjö kommun har specialistkunskap som tas tillvara här.

Implementeringen av en ny måltidsrutin för särskilt boende fortlöper. På alla särskilda boenden finns boenderåd, där mat och måltider är en stående punkt. Personal från måltidsorganisationen medverkar på boenderåden på vissa enheter och målet är att så ska vara fallet på alla enheter. Förvaltningen har fått positiv respons på arbetet både från anhöriga och omsorgstagare, både genom direkt feedback men också i Socialstyrelsens brukarundersökning där resultatet för hur maten smakar har förbättrats mellan 2022 och 2023.

Omsorgsnämnden har tillsammans med måltidsorganisationen bildat en arbetsgrupp som arbetar dels med att se över ansvarsfördelningen för hela dygnets måltider, dels med att utreda möjligheten till standardiserade portionsstorlekar i särskilt boende. Hittills har arbetsgruppen påbörjat omvärldsbevakning genom kontakt med representanter från kommuner där man implementerat liknande arbete avseende standardiserade portionsstorlekar. Man har också påbörjat en kartläggning av nuvarande förutsättningar för ansvarsfördelning av dygnets måltider samt planerar för att genomföra en risk- och konsekvensanalys utifrån de olika möjligheterna som finns för ansvarsfördelning.

Fortsatt arbete kommer ske under 2024.

Fördjupa samarbetet med Region Kronoberg för god och nära vård

Ett flertal samarbeten pågår mellan Växjö kommun och Region Kronoberg för att utveckla samarbete och förbättra vården kring våra gemensamma patienter, bl.a. för att förbättra hemtagningen av patienter som är utskrivningsklara samt för att minska undvikbar återinläggning på sjukhus. En del projekt håller inte planeringen då regionen haft svårt att bemanna med resurser.

När det gäller den länsgemensamma processgruppen för vårdförlopp har en processmodell för mottagande av kunskapsstöd/vårdförlopp tagits fram och beslut om denna förväntas fattas av länets ledningsgrupp i januari 2024.

Arbete pågår även när det gäller utveckling av nära vård i hemmet, där kommunens hälso- och sjukvårdsverksamheter samverkar med Vårdcentralen Hovshaga Capiro, under namnet "Nära vård Hovshaga".

Omsorgsförvaltningen har även en representant i Allmänmedicinskt kunskapscenters primärvårdsråd, vilket syftar till att förbättra dialog och samordning mellan kommun och region.

Under 2023 har arbete påbörjats med att skapa möjligheter för egenmonitorering, en vårdform där patienten ges möjlighet att självständigt övervaka och monitorera sitt sjukdomstillstånd. Målet är att patienten ska uppleva en större frihet och självständighet och att man i högre utsträckning självständigt behandlar sin sjukdom på den plats där man befinner sig.

Fortsatt utveckling av Evelid med fokus på arbetssätt, metoder samt samverkan med förebyggande enheten och mobila team som stöd vid hemgångar

Syftet med uppdraget är att förbättra arbetssätt och metoder genom att ha överenskomna rutiner för att omsorgstagaren ska ha en så bra upplevelse som möjligt från inskrivning till utskrivning. Ledningsteam med en chef från varje verksamhetsområde har skapats i syfte att öka samarbetet och bidra till en starkare team-känsla. Ledningsteamet arbetar med daglig styrning och har bland annat gått igenom och reviderat samtliga rutiner med koppling till Evelid. Man har också tagit fram en beskrivning av de olika professionernas uppdrag samt gjort en processkartläggning för att förbättra flödena för in- och utskrivning.

Ledningsteamet har tagit hjälp av verksamhetsutvecklare för att försöka få fram en bättre plattform för informationsflöde än vad som finns idag. Just nu görs en omvärldsbevakning av hur andra kommuner arbetar när det gäller kommunikation och korttidsplatser.

Aktiviteterna som genomförts under året har bidragit till ett förbättrat samarbete och den genomsnittliga vistelsetiden på Evelid har minskat.

Översyn av vägledning avseende rätten till förebyggande stödsatser enligt socialtjänstlagen, exempelvis växelvård, dagverksamhet och avlösning

Uppdraget från omsorgsnämnden har inneburit att se över omsorgsnämndens vägledning gällande förebyggande stödsatser som ges med beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) samt lämna eventuella förslag till ändringar i vägledningen.

Översynen visar att:

- omsorgstagare ofta får tillgång till dagverksamhet sent samtidigt som tidig tillgång är gynnsam för att öka livskvaliteten, avlösa anhörig, minska konsumtion av hemtjänst och vård
- en stor andel av de som har växelvård har omfattande behov av stöd. Anhörig och/eller omsorgstagaren har i många fall svårt att ta emot hjälp och stöd vilket har lett till ansökan i sent skede
- insatsen avlösning inte nyttjas fullt ut.

Förslag till förändringar i vägledningen har tagits fram. Förändringarna bedöms öka rättssäkerheten för den enskilde, leda till ökad samverkan mellan professioner samt ökad uppföljning av insatserna vilket stärker helhetsbilden av omsorgstagarens behov. Samverkan och uppföljning ses vara en kvalitetssäkring vilken stärker möjligheten till att insatser ges i rätt tid.

Förslagen lämnas med syfte att öka möjligheten till kvarboende i ordinarie boende.

Uppdraget har presenterats för omsorgsnämnden den 13 december 2023. Beslut gällande eventuell förändring av vägledningen kommer att ske i februari 2024.

Översyn av vägledning avseende rätten till särskilt boende enligt socialtjänstlagen

Syftet med översynen är att säkerställa att vägledning och kriterier, när det gäller rätten till särskilt boende i omsorgsförvaltningen, stämmer överens med lagstiftning och praxis.

Utifrån omvärldsbevakning och domar som arbetsgruppen tagit del av är behovet av vård och omsorg under dygnet (hel-dygnsomsorg) det som avgör rätten till särskilt boende. När det gäller ålder, ser man att hög ålder beaktas i helhetsbedömningen.

Utifrån rättsläget, domar, överklagningar och omvärldsbevakning har arbetsgruppen bedömt att en viss revidering/förtydligande skulle kunna göras av kriterierna i vägledningen. Detta för att minska utrymme för olika tolkningar när det gäller behovet av vård och omsorg under dygnet, men också för att lyfta fram och förstärka den enskildes röst och anhörigas insatser i utredningen. Kriterierna i vägledningen ersätter inte den individuella bedömningen som görs i varje enskilt ärende. Sammantaget görs bedömningen att kriterierna i vägledningen ligger i linje med rätten till bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen och praxis.

Uppdraget har presenterats för omsorgsnämnden den 13 december 2023. Beslut gällande eventuell förändring av vägledningen kommer att ske i februari 2024.

Utveckla stödet till närstående exempelvis med hjälp av digitala komplement

Webbplatsen "En bra plats" har uppdaterats med nya rutiner och utvecklats med nya aktivitetskort. Växjö kommuns hemsida har uppdaterats med en ny, förenklad och enhetlig information om Växjö kommuns anhörigstöd, vilken omfattar både omsorgsförvaltningen och arbete och välfärd. Ett webbformulär har utvecklats och implementerats som den anhörige kan fylla i för att få kontakt med anhörigkonsulent. Anhörigkonsulenterna erbjuder digitala enskilda samtal.

Därtill har olika aktiviteter erbjudits och genomförts för målgruppen, exempelvis anhörigveckan, enskilda samtal, Må-bra-aktiviteter genom fredagsklubben, bokcirkel etc. Familjeaktiviteter har genomförts på VAIS-torpet, Hanaslöv och Ingelstad djurpark. I samverkan med förvaltningen Arbete och välfärd har antalet familjeaktiviteter ökat för familjer med funktionsvariation. Anhörigrträffar har genomförts på landsbygden, vilka genomförts i samverkan med hemvården.

Samverkan har utvecklats med andra professioner, ideella föreningar och samhällsaktörer.

Anhörigkonsulenterna har varit ute i olika verksamheter för att skapa kännedom om anhörigstödet. Under hösten har utformning av anhörigstöd utvecklats genom personliga inbjudningar där träffar erbjudits i grupp och i andra miljöer än kommunala lokaler.

En ny rutin har utvecklats för programblad, tidsplan och ansvarsfördelning i syfte att ta fram ett årsprogram för aktiviteter för anhörigstöd.

Genomföra en översyn avseende lokaler inom omsorg funktionsnedsättning

Översynen av lokaler inom omsorg funktionsnedsättning för barn och unga är klar och är rapporterad till omsorgsnämnden i november 2023. Översynen av resterande lokaler inom verksamheten kvarstår och kommer troligen starta under våren 2024.

Arbetet med översynen av lokalerna för barn och unga startades under hösten med en inventering av nuläget utifrån ett på förhand bestämt frågeformulär. Frågeformuläret har bland annat innehållit krav på arbetsmiljö och säkerhet. Frågeformuläret kompletterades med fysiskt besök i aktuella lokaler samt samtal med berörda enhetschefer.

Översynen visade att verksamhetens lokaler för barn och unga är åldrade och uppfyller inte dagens myndighetskrav eller verksamhetens krav på funktion. Behoven hos barnen är idag också mer omfattande och utmanande, vilket kräver mer av lokalerna gällande robusthet. Verksamhetens lokaler behöver också en anpassning utifrån neuropsykiatriska funktionsvariationer för att skapa en lugn miljö för barnen samtidigt som den ger möjlighet till utveckling.

För att kunna arbeta mer tryggt och effektivt, kunna erbjuda familjerna bättre service och barnen en bättre miljö föreslås samlokalisering av två korttids, ett fritids samt en ny enhet med lägenheter. Det kan också konstateras en förväntad ökning av barn till våra verksamheter, vilket kräver fler platser. Dessutom behöver nuvarande bestånd utökas med ett barnboende för att möta såväl dagens behov som framtida.

Utifrån ovanstående resultat av översynen har omsorgsnämnden gett förvaltningen i uppdrag att fortsatt utreda möjligheterna att genomföra föreslagna förändringar, vilket kommer arbetas vidare med under 2024.

Genomföra "funkisveckan" hösten 2023

Funkisveckan genomfördes under vecka 45 med ett flertal olika aktiviteter riktade till verksamhetens målgrupper. Totalt deltog cirka 500 personer under veckan, både barn och vuxna. Det anordnades bland annat bowling, besök i simhallen, Ingelstads djurpark, Wallride, Hop 'n' pop, Papperian, Smålands spelhall och pysselkväll. Växjö Stadsbibliotek och filialer deltog och anordnade bland annat sagostund med TAKK och test av VR.

Samtliga anmälda till Funkisveckan ombads besvara en digital utvärdering efteråt. Utvärderingen visar att de som deltagit och besvarat enkäten överlag var nöjda. Det framkom synpunkter om att förlänga Funkisveckan till en månad, eftersom det blir alltför intensivt för deltagarna att vara med på så mycket aktiviteter under en och samma vecka.

Omsorgsförvaltningens ambition är att utveckla Funkisveckan mer och även ge interna verksamheter möjlighet att visa upp sig mer.

● Utredda förutsättningar för att ha samma IT-stöd i hemvård och säbo, oavsett regi

Utredning pågår. Förväntad klar för leverans under första kvartalet 2024.

● Fortsätta arbetet med att förbättra kontinuiteten och under 2023 nå 12 personal/omsorgstagare

Uppföljning av kontinuiteten görs enligt rutin och checklista på såväl förvaltnings-, verksamhetsområdes som enhetsnivå. Den genomsnittliga kontinuiteten för de kommunala utförarna för hela 2023 är 13 personal per omsorgstagare och tvåveckorsperiod, vilket står att jämföra med snittet för jämförelsegruppen större stad som är 15. Arbetet fortgår för att nå målet om att en omsorgstagare i snitt ska ha besök av maximalt 12 personal under en tvåveckorsperiod. Under 2023 har tre enheter nått målet, sett till genomsnittlig personalkontinuitet under tre månader. De nya reglerna för arbetstid och dygnsvila har försvärat ambitionen att minska personalkontinuiteten, men det systematiska arbetet fortlöper under 2024.

● Inventera utemiljöerna kring de särskilda boendena

Inventeringen är genomförd och återrapporterad till omsorgsnämnden vid sammanträdet den 30 november 2023. En enkät har skickats ut till samtliga 13 särskilda boenden inom Växjö kommun för att genomföra en inventering av utemiljön. Det har också genomförts en omvärldsbevakning angående vad sex andra kommuner har för krav på utemiljön.

Det som är mest frekvent förekommande i utemiljön på Växjö kommuns särskilda boenden är promenadslinga, sittplats i skugga och sol, blommor och planteringar, träd, buskar och flaggstång.

Avseende vad som saknas i utemiljöerna uppger enhetscheferna främst fontäner, växthus, större uteplats, staket och mer blommor och buskar.

	Nyckeltal	Period	Utfall kvin- nor/flickor	Utfall män/pojkar	Utfall	Utveck- ling över tid	Jämförelse med större stad
	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhets-syn, andel (%)	2023	87	89	88	↗	●
	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - hel-hetssyn, andel (%)	2023	82	78	81	↗	●
	Ekonomi balans, kr	2023			49	↗	●
	Brukarbedömning gruppbostad LSS - trivsel, andel (%)	2023	84 %	83 %	83 %	↗	■
	Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%)	2023	71 %	91 %	83 %	↘	■
	Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medel-värde	2023			13	→	●
	Andel hemtagning från sjukhus samma dag eller dagen efter utskrivningsklar, %	2023			94 %	↗	●

	Nyckeltal	Period	Utfall kvin- nor/flickor	Utfall män/pojkar	Utfall	Utveckling över tid	Jämförelse med större stad
N/S E	Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	2022			-7 %	↗	●
KF	Socialstyrelsen, äldre: Andel som upplever måltiden som en trevlig stund	2023			67	↘	●
KF	Brukarbedömning LSS helhet, andel %	2023			87	↘	●
N/S	Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare [Ny hemtjänstdefinition]	2022			366 619	↗	■
N/S E	Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	2022			0,8	↗	■
N/S E	Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	2022			969 449	↘	●

Resultatet för nyckeltalet "Brukarbedömning, daglig verksamhet LSS - brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, andel (%)" grundar sig inte på ett fullständigt underlag. Brukarbedömningen har inte genomförts i omsorgsförvaltningens regi under 2023, utan resultatet grundar sig på ett antal privata utförare (inom Omsorgsförvaltningen och Förvaltningen Arbete och Vålfärd) som genomfört undersökningen.

Nyckeltalet "Brukarbedömning LSS helhet, andel %" grundar sig på ett snitt av resultatet från brukarundersökningen. Under 2023 genomfördes undersökningen inom boendestöd, gruppboende, serviceboende och personlig assistans. Resultatet som presenteras i tabellen avser både kommunala och privata utförare sammantaget. Jämförelsevärden refererar till nyckeltalet för riket, ej kommungruppen större stad då nyckeltalet inte finns redovisat på den nivån. Trendpilen är missvisande då samma nyckeltal för 2022 baserades på resultat från brukarundersökningen i daglig verksamhet. Nyckeltalet har dessförinnan inte tagits fram för de i år aktuella verksamhetsområdena.

Fattigdom och social utsatthet ska bekämpas

Sammanfattande beskrivning och analys av verksamhet, uppdrag och nyckeltal

Den ökade isoleringen såväl i hemmet som på särskilt boende i samband med coronapandemin har varit en riskfaktor för ofrivillig ensamhet. I Socialstyrelsens brukarundersökning 2023 svarar 11% (2022: 16%) av omsorgstagarna i hemvården i Växjö kommun att de ofta besväras av ensamhet, vilket är den lägsta siffran sedan frågan började ställas 2012.

Kvinnorna som besvarat undersökningen upplever sig ensamma i högre utsträckning än männen. Skillnaden mellan könen blir större om man förutom dem som har svarat att de besväras av ensamhet ofta också inkluderar dem som besväras av ensamhet då och då. Motsvarande fördelning syns även för kommungruppen större stad. Trenden är densamma över tid. Av de svarande i Socialstyrelsens brukarundersökning för omsorgstagare i ordinärt boende i Växjö bor 19% av kvinnorna tillsammans med annan vuxen medan motsvarande boendestatus är aktuellt för 47% av männen. Samma fördelning ses även över tid samt för Kronobergs län och riket. Det är rimligt att utifrån ovanstående data anta att det finns ett samband mellan att en individ bor ensam och upplever ofrivillig ensamhet. Det finns dock inte tillräckligt med underlag för att kunna fastställa en statistiskt säkerställd korrelation.

Inom särskilt boende är det 19% som svarar att de ofta besväras av ensamhet (2022: 27%) Bland omsorgstagarna i särskilt boende ses en skillnad i upplevd ensamhet mellan kvinnor och män som inte sågs vid föregående mätning 2022. Skillnaden mellan könen är inte heller lika markant för kommungruppen större stad.

Eftersom ofrivillig ensamhet är en riskfaktor för såväl fysisk som psykisk ohälsa arbetar omsorgsnämnden på flera olika sätt för att förebygga och bryta isoleringen bland omsorgstagare inom samtliga verksamhetsområden.

Förebyggandeenheten, som organiseras inom Omsorgsförvaltningens Kommunrehab, har uppdraget att samordna förebyggande insatser, utveckla och säkerställa anhörigstödet samt motverka ofrivillig ensamhet. Till denna enhet hör exempelvis anhörigkonsulenter, som arbetar på olika sätt för att bryta isolering för närstående. Även vid de förebyggande hembesöken från rehabassistenter är ensamhetsproblematik och ofrivillig isolering ett område som ges extra fokus.

I samband med nyansökningar om hemtjänst genomför omsorgsförvaltningens biståndshandläggare en ensamhetsscreening i syfte att uppmärksamma ofrivillig ensamhet bland kommunens äldre invånare. De personer som upplever ofrivillig ensamhet guidas sedan till relevant stöd och insatser. Det kan bland annat handla om biståndsbedömda sociala insatser som exempelvis social samvaro. Det kan

också vara att man hänvisas till kommunens träffpunkter för äldre eller informeras om de verksamheter som frivilligorganisationerna bedriver.

Träffpunkternas innehåll fortsätter att utvecklas och från februari 2024 kommer en träffpunktskoordinator att finnas på plats i verksamheten. Särskilt fokus läggs på att ta fram förslag på hur träffpunkterna på landsbygden ska utformas, då det i nuläget är färre deltagare per träffpunktstillfälle på landsbygden än i Växjö stad.

Civilsamhället är en viktig del i arbetet med att förebygga ofrivillig ensamhet bland nämndens målgrupper. Under 2023 har dialog förts med bland annat Kultur- och fritidsförvaltningen samt RF-SISU för att identifiera idrottsföreningar i syfte att etablera samverkan runt träffpunkter och i förlängningen bidra till att bryta utanförskap och ofrivillig ensamhet.

Under hösten 2023 arrangerades "Funkisveckan" i Växjö kommun. Under "Funkisveckan" arrangerades aktiviteter riktade till alla barn, ungdomar och vuxna med en funktionsnedsättning, i syfte att bidra till en meningsfull och aktiv vardag för berörd målgrupp.

Ökade personalresurser för aktivitetsledare i särskilt boende har verkställts under våren i syfte att skapa en meningsfull vardag för omsorgstagare i verksamheten samt minska den ofrivilliga ensamheten bland omsorgstagare i särskilt boende. Uppföljningar kommer ske i syfte att mäta om insatserna fått avsedd effekt.

Framtid och omvärld

Av Socialstyrelsens lägesrapport för vård och omsorg om äldre (2023) framgår att en klar majoritet av de äldre i befolkningen skattar sitt psykiska välbefinnande som högt, men att psykisk ohälsa bland äldre behöver uppmärksammas. Exempelvis förskrivs antidepressiva läkemedel till var tredje person över 85 år och suicidtalet (suicid/100 000 invånare) ökar med stigande ålder. OFrivillig ensamhet är en riskfaktor för suicid och Socialstyrelsen konstaterar att kommunerna i allmänhet kan göra mer för att minska den ofrivilliga ensamheten bland äldre.

Socialstyrelsen (Lägesrapport för insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning, 2023) påpekar vikten av att myndigheter, utöver telefon- och personlig kontakt, erbjuder den enskilde möjligheten att kommunicera, boka tid med handläggare eller ansöka om bistånd digitalt. Syftet med att erbjuda digitala tjänster är att den enskilde själv ska kunna styra över sin kontakt med socialtjänsten. För personer med vissa funktionsnedsättningar kan digitala lösningar vara ett mer tillgängligt alternativ för att kommunicera med socialtjänsten. Många andra samhällsfunktioner har öppnat upp för självservice och digitala kommunikationskanaler, vilket medför att kontakterna mellan den enskilde och myndigheten till större del sker på den enskildes villkor. Resultaten från Socialstyrelsens senaste uppföljning av kommunernas e-hälsa visar att socialtjänsten inte följer med i denna utveckling och att möjligheterna till digital kontakt med socialtjänsten begränsas för personer med funktionsnedsättning.

Uppdrag

Utveckla det hälsofrämjande arbetet genom tidiga och förebyggande insatser för främjande av psykisk hälsa och ökad trygghet

Under året har dialog förts med bland annat Kultur- och fritidsförvaltningen samt RF-SISU för att identifiera idrottsföreningar i syfte att etablera samverkan runt träffpunkter och i förlängningen bidra till att bryta utanförskap och ofrivillig ensamhet. Samverkan med seniorlots är inledd, regelbundna avstämningar genomförs. Processarbete har genomförts med målet att fastställa ett standardiserat arbetssätt för att förebygga och minska ofrivillig ensamhet.

Utbudet av stöd och aktiviteter till anhöriga har breddats och sammanställts i broschyrer som finns publicerade på Växjö kommuns webbplats.

Under året har rollatorcafé samt föreläsningen "Håll dig på benen" genomförts med goda resultat. Översyn av nuvarande arbetssätt utifrån fallprevention pågår.

Antalet hälsofrämjande hembesök har fortsatt att öka och under 2023 har cirka 300 hälsofrämjande hembesök genomförts.

Träffpunkternas innehåll fortsätter att utvecklas och från februari 2024 finns en träffpunktskoordinator på plats i verksamheten. Särskilt fokus läggs på att ta fram förslag på hur träffpunkterna på landsbygden ska utformas, då det i nuläget är färre deltagare per träffpunktstillfälle på landsbygden än i Växjö stad.

Övrig verksamhetsrelaterad information

Lex Maria

Under perioden har omsorgsnämnden anmält fyra händelser enligt Lex Maria till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). De anmälda händelserna avser ett fall som inte rapporterats till sjuksköterska enligt rutin, utebliven läkemedelsdos till en patient under en längre tid, felaktigt påtagen nackkrage på en patient vid två tillfällen samt en för hög dos antibiotika vid ett tillfälle.

En privat vårdgivare har under året anmält en händelse enligt Lex Maria. Händelsen avsåg att en patient fått för låg grunddos med insulin vid ett flertal tillfällen.

Lex Sarah

Under 2023 har omsorgsnämnden anmält fem händelser enligt Lex Sarah till IVO. Tre handlade om brister i utförande av insatser. En anmälan avsåg de risker som ett driftstopp av trygghetslarm utgjorde och en anmälan avsåg fysiskt övergrepp.

Tre anmälningar enligt Lex Sarah har under perioden gjorts av privat utförare. En anmälan handlade om brister i kommunikation, en rörde misstanke om stöld och en avsåg fysiskt övergrepp.

Synpunkter

Under 2023 har 109 synpunkter rapporterats i omsorgsförvaltningens verksamhetssystem, vilket är i nivå med årsrapporteringen 2022. 25 % av de registrerade synpunkterna avser händelser som egentligen skulle ha registrerats på annat sätt, som avvikelser eller som en grund för arbetsmiljöarbete.

Samtliga inkomna synpunkter är negativa. Andelen synpunkter som lämnas av anhöriga fortsätter att öka, medan andelen som lämnas av omsorgstagare minskar. Ett fåtal omsorgstagare lämnar synpunkter i stor mängd. I många fall handlar synpunkterna om att insatser inte blivit utförda som tänkt eller att bemötandet har brustit.

Hälften av synpunkterna har på olika sätt inkommit till centralförvaltningen, vanligast i form av telefonsamtal eller i meddelanden från Växjö kommuns kontaktcenter. Andelen synpunkter som registrerats på enheterna har ökat, men det är fortfarande endast ett fåtal enheter som har registrerat synpunkter.

De privata utförarna rapporterar att 359 synpunkter registrerats i deras egna avvikelssystem. Antalet registrerade synpunkter skiljer sig stort mellan olika utförare. Synpunkterna som lämnats är av såväl negativ som positiv karaktär samt förbättringsförslag.

Oanmälda besök

Under 2023 har tre oanmälda besök gjorts i särskilt boende. Två av besöken var vid kommunala enheter och det tredje på en enhet som drivs av privat utförare. Samtliga besök visade på väl fungerande verksamheter med förbättringsområden inom måltidssituationen och dokumentation.

Samverkan med Region Kronoberg

Samarbetet med Region Kronoberg fungerar i stort väl. Periodvis förekommer svårigheter med läkarsamverkan i primärvården. Samverkan med avdelningen för vårdhygien och smittskyddsenheten upplevs som god.

Under perioden januari – december 2023 har 71 avvikelser inkommit till förvaltningens verksamheter från externa aktörer och 156 har skickats till externa aktörer från förvaltningens verksamheter. En stor andel av dem rör samverkan med Region Kronoberg. Några av dem rör samverkan mellan Region Kronoberg och någon av de privata utförarna. Av de avvikelserapporter som är färdighanterade avsåg större delen brister i information och kommunikation i samband med in- och utskrivning i slutenvården.

Statsbidrag

Omsorgsnämnden har under året rekviderat följande statsbidrag från Socialstyrelsen:

- *Habiliteringsersättning*
- *Äldreomsorgslyftet*
- *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer (Äldresatsningen)*
- *Utökad verksamhetsförlagd utbildning (VFU)*
- *Stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård*
- *Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre, hälsosamtal*
- *Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre, sociala hälsofrämjande aktiviteter*
- *Statsbidrag för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg (Återhämningsbonusen)*
- *Prestationsbaserat statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden*
- *Statsbidrag till kommunerna för att öka specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre samt vård och omsorg om personer med demenssjukdom*

Omsorgsnämnden har tilldelats bidragsmedel inom *Överenskommelsen för God och nära vård* 2023 från Socialstyrelsen via Region Kronoberg, samt inom *Handlingsplan för psykisk hälsa* från Kammarkollegiet via förvaltningen Arbete och välfärd. Bidragsmedel har även beviljats från Familjen Kamprads stiftelse inom ändamålet *Hjälperksamhet bland behövande äldre*.

Omsorgsnämnden har under året rekviderat/tilldelats statsbidrag för drygt 89 miljoner kronor. Privata utförare har erbjudits att ta del av de olika bidragen för satsningar inom ramen för bidragens villkor. För statsbidraget *God och nära vård* 2023 har en del av medlen även fördelats till

förvaltningen för Arbete och välfärd.

Kris- och kontinuitetsarbete

Omsorgsnämnden har under året genomfört en övergripande inventering och analys av nuläget avseende verksamhetens kontinuitetsarbete och krisberedskap. Förslag på åtgärder för att stärka verksamheten inom dessa områden har tagits fram. Bland annat behöver kontinuitetsarbetet integreras i verksamheterna och bli en del av det dagliga arbetet. Metodiken som nu utvecklas ska ha en tydlig koppling till det praktiska arbetet, upplevas som enkel och inte vara alltför tidskrävande. Omsorgsnämndens mål med kontinuitetsarbetet är långsiktighet och systematik samt ökad medvetenhet om kritiska beroenden för att kunna säkra leveransförmåga vid eventuella framtida störningar.

Under 2023 har arbetet med att stärka samverkan internt och externt fortgått. Samverkansforum finns med såväl övriga kommuner i länet som med regionen. En kontinuerlig omvärldsbevakning pågår för att identifiera och beakta framtidens hot, risker och utmaningar. Samtidigt pågår även en utveckling av det systematiska informationssäkerhetsarbetet.

Lokalförsörjning

Arbetet med att samlokalisera hemvårds- och hemsjukvårdsgrupper fortlöper. Målet med arbetet är att minska antalet adresser samt att skapa samarbetsytor för att därigenom stärka grupperna och bygga en robust och flexibel organisation. De nya lokalerna är anpassade efter verksamhetens behov samt uppfyller myndighetskrav och riktlinjer för bland annat vårdhygien väl.

Under 2023 har tre nya lokaler invigts: Rottne hemvård och hemsjukvård, Hovs park och Vallhagen.

Projektet avseende nybyggnation av gruppbostad på Evedal fortlöper. På grund av försenad byggstart kommer den planerade inflyttningen i januari 2025 troligtvis att försenas något.

Översynen av lokaler för barn och unga inom LSS-verksamheten har färdigställts under året och visar generellt att lokalerna är föråldrade, slitna och inte längre uppfyller dagens myndighets- och verksamhetskrav. Arbetet med att skapa nya lokaler till verksamheten fortgår under 2024.

Uppföljning av privata utförare

Antal och omfattning privata utförare

Särskilt boende för äldre, socialtjänstlagen, upphandlat enligt LOV

Verksamhet	Utförare	Antal lägenheter	Ekonomi, mkr per månad *
Norrelid	Norlandia Care AB	72 (varav 9 vilande)	Ca 3,6 mkr
S Järnvägsgatan	Humana Omsorg AB	72 (varav 18 vilande)	Ca 3,4mkr
Vikaholmsallén	Attendo Sverige AB	54 (varav 9 vilande)	Ca 2,6 mkr
Vintervägen	Attendo Sverige AB	54 (varav 9 vilande)	Ca 2,6 mkr
Åbovägen	Attendo Sverige AB	44	Ca 2,5 mkr
Summa		296 (varav 45 vilande)	Ca 14,7mkr

Bostad med särskild service, socialtjänstlagen, upphandlat enligt LOU

Verksamhet	Utförare	Antal lägenheter	Ekonomi
Källreda	Nytida	15-18	2087 kr per plats och dygn

Delas med nämnden för arbete och välfärd.

Omsorgsförvaltningen använde i december 2023 5 platser

Bostad med särskild service, LSS, upphandlat enligt LOU

Verksamhet	Utförare	Antal lägenheter/platser	Ekonomi, mkr per månad
Backagårdsvägen, Fredrik Bondes väg, Gamla vägen	Nytida AB	15	Ca 1,1 mkr
Rytterivägen, Kavallerivägen, Nyborgsvägen	Nytida AB	12	Ca 1,1 mkr
Segerstadsvägen 88-92	Attendo LSS AB	9	Ca 1,3 mkr
Evedal 9	Attendo LSS AB	6	Ca 0,35 mkr
Vingavägen 50	Humana LSS AB	6	Ca 0,45 mkr
Daglig verksamhet, Tallskogen	Nytida AB	9-12 deltagare	Ca 0,19 mkr
Summa		48 + 9-12	Ca 4,49 mkr

Hemtjänst och hemsjukvård, upphandlat enligt LOV

Utförare	Antal omsorgstagare	Ekonomi, mkr per månad*
Linné hemvård AB	79	Ca 2,4 mkr
Kronobergs hemvård AB	75	Ca 1,8 mkr
Elme hemvård AB	54	Ca 2,0 mkr
Attendo hemvård	13	Ca 0,3 mkr
Summa	221	Ca 6,5

Hemtjänst i form av serviceinsatser, upphandlat enligt LOV

Utförare	Antal omsorgstagare	Ekonomi, mkr per månad*
Ligea Hemsjukvård	13	Ca 0,25 mkr
Summa	13	0,25 mkr

* Ersättning per månad för hemtjänst och särskilt boende varierar mellan månader beroende på antalet omsorgstagare och vilket behov av insatser de har.

Annan verksamhet

Verksamhet	Utförare	Ekonomi, kronor per månad
Kultur i daglig verksamhet	Studieförbundet	55 750 kr + moms
Enstaka platser	41 insatser, några omsorgstagare har flera insatser	Ca 2 mkr

Uppföljning av privata utförare under året

Uppföljning av privata utförare inom omsorgsnämndens område genomförs enligt omsorgsnämndens uppföljningsmodell

Avtalsuppföljning sker årligen eller vid behov. Under året har avtalsuppföljningar genomförts i 14 verksamheter hos privata utförare. På grund av sjukdom har två avtalsuppföljningar som var planerade att genomföras i december fått skjutas upp till januari 2024.

Sedan 2021 görs en fördjupad kvalitetsgranskning hos privata utförare. Den fördjupade kvalitetsgranskningen genomförs i samband med ordinarie avtalsuppföljning och genomförs för privata utförare inom samtliga verksamhetsområden med frekvensen en gång vartannat år. Under första halvåret 2023 har metoden för den fördjupade kvalitetsgranskningen inneburit en granskning av

utförarens sociala dokumentation avseende såväl sociala journaler som genomförandeplaner. Utförarna har fått återkoppling såväl muntligt som skriftligt. Från och med andra halvåret 2023 har granskningen av utförarnas dokumentation ersatts av att utföraren gör en egenkontroll av sin dokumentation och utifrån resultaten tar fram en handlingsplan. Samma modell för egenkontroll används för de kommunala utförarna sedan 2023.

Utförarnas följsamhet till avtalen är god. De anmärkningar som finns handlar oftast om brister i dokumentationen, både avseende socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Den fördjupade kvalitetsgranskningen av den sociala dokumentationen samt egenkontrollen har för vissa utförare påvisat förbättringsområden exempelvis avseende att hålla genomförandeplanerna uppdaterade och aktuella genom att vid upprättandet fastställa ett datum för när planen ska uppdateras samt avseende att möjliggöra insatskontinuitet genom mer detaljerade beskrivningar av insatsens genomförande. De påtalade förbättringsområdena följs upp i samband med kommande års avtalsuppföljning.

Individuppföljning, uppföljning av brukarnöjdheten, sker främst genom nationella brukarundersökningar. Verksamheternas resultat samt hur man arbetar förbättrande utifrån resultaten tas upp vid ordinarie avtalsuppföljningar. För verksamheter inom äldreomsorgen, både hemvård och särskilt boende, kommer handlingsplaner att tas fram som redovisas till kommunen vid bestämda datum under 2024.

De privata utförarna har deltagit i mätningar utifrån omsorgsnämndens uppföljningsmodell på samma sätt som kommunala utförare.

Oanmälda besök görs i särskilt boende för äldre hos såväl kommunala som privata verksamheter. Under 2023 har ett oanmält besök genomförts hos en privat utförare.

Uppföljningsplanen har från och med 2019 kompletterats med att privata utförare bjuds in till informationspunkt vid omsorgsnämndens sammanträden två gånger per år. Det särskilda boendet med adress Södra Järnvägsgatan 30, som drivs av Humana, deltog vid maj månads sammanträde och representerades av verksamhetschef samt divisionschef. Attendos verksamhet Segerstadsvägen 88-92 var inbjudna till december månads sammanträde och representerades av sin verksamhetschef samt samordnare.

Omvärldsanalys privata utförare

Under 2023 har nytt avtal om drift trätt i kraft på följande enheter:

- Kavallerivägen, Nyborgsvägen och Rytterivägen, bostäder med särskild service enligt LSS samt daglig verksamhet Tallskogen drivs av Nytida sedan 2023-10-01

Under 2023 har följande avtal förlängts:

- Källreda, bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen har förlängts två år från och med 2024-03-01
- Terapiahund, Team Job Dog-Växjö, har förlängts ett år till 2024-11-30
- Intraprenad för Hovs hemvård har förlängts två år med start 2024-01-01
- Kultur i daglig verksamhet, som utförs av Studieförbundet, har förlängts två år från 2024-02-01

Omsorgsnämnden beslutade vid sammanträdet i juni att driften av bostäderna med särskild service enligt LSS vid Vingavägen 50 och Segerstadsvägen 88-92 ska upphandlas. Nuvarande avtal löper ut under hösten 2024. Upphandlingarna pågår.

En ansökning om att bli godkänd utförare inom hemtjänst och hemsjukvård har inkommit samt en för att bli godkänd utförare inom hemtjänst i form av serviceinsatser. Ansökningarna är under utredning.

Femtiofem plus, utförare av hemtjänst i form av serviceinsatser, sade upp sitt avtal med kommunen och avslutade sin verksamhet 24 april 2023.

Utöver de privata utförare som upphandlats enligt LOU eller LOV köper omsorgsnämnden i vissa fall enstaka platser för omsorgstagare med behov av insatser där det finns svårigheter att verkställa dessa inom ordinarie verksamhet. Antalet insatser som verkställs på detta sätt är relativt konstant.